

Základní škola Habartov

Karla Čapka 119, okres Sokolov

Preventivní program 2011/2012

Předkladatel: Mgr. Václav Riedl

Zodpovědná osoba: Mgr. Václav Riedl

Ředitel školy: Mgr. Václav Riedl

OBSAH:

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A POPIS SOUČASNÉHO STAVU PROBLEMATIKY 4

Základní charakteristika školy	4
Poloha	4
Kapacita	4
Prostory	4
Údaje o zaměstnancích školy	5
Lidský potenciál	5
Věková struktura	6
Vzdělání	6
Stav školy a žáků ve vztahu k patologickým jevům	7
Analýza současného stavu na škole	7
Proč preventivní program?	8
Výchovně vzdělávací cíle školy	8
PREVENTIVNÍ PROGRAM	8
Cíle programu	8
Vymezení cílové populace	9
Z čeho vycházíme	10
Seznam zařízení zabývajících se problematikou sociálně patologických jevů (okres Sokolov, Karlovy Vary, Cheb + celostátní působnost)	10
Metodické pokyny MŠMT	11
Seznam literatury související s prevencí sociálně patologických jevů	12
Možnost řešit své problémy	13
Prevence	14
Cíle preventivního týmu pro školní rok 2005/2006	14
Vznik preventivního týmu	14
Navržený způsob realizace:	15
Cílová skupina: žáci 1. – 9. ročníku	15
<i>Cílová skupina: žáci 1. – 5. ročníku</i>	15
<i>Cílová skupina: žáci 6. – 9. ročníku</i>	19
Cílová skupina: Pedagogové a provozní zaměstnanci školy	24
<i>Třídnické hodiny</i>	27
<i>Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2008/2009</i>	29
Cílová skupina: Rodiče	29
Cílová skupina: Městský úřad Habartov, Dům dětí a mládeže a ostatní spolupracující organizace	32
Metody a formy	35
Měření efektivity programu	35
Statistická data	36
Rámcový časový harmonogram	37

Tradice školy	39
Supervize programu	41
Kontakty s organizacemi - spolupracující	41
Důležité internetové adresy	43

Charakteristika školy a popis současného stavu problematiky

Základní charakteristika školy

Poloha

ZŠ Habartov Karla Čapka 119 se nachází přibližně 9 km od Sokolova. V roce 2004 došlo ke sloučení dvou základních škol – ZŠ Komenského 312 byla sloučena s ZŠ Karla Čapka 119. Od začátku školního roku 2004/2005 existuje pouze jeden právní subjekt – ZŠ Habartov Karla Čapka 119. Další změny nastaly od počátku školního roku 2006/07. Vzhledem k ubývajícimu počtu žáků byla budova v ulici Komenského vyklizena a převedena na jiný právní subjekt. V současné době jsou všechny třídy školy umístěny v ulici Karla Čapka 119. Obě budovy (pavilon A, pavilon B) se nacházejí v centru města u sportovního hřiště TJ Habartov. V sousedství budovy v ulici Karla Čapka je sportovní areál, který je majetkem města, ale správcovství realizuje Školní volejbalový klub. Žáci školy mohou například při hodinách tělesné výchovy využívat dva antukové kurty a dva beachové kurty. Ve spolupráci s TJ Habartov mohou učitelé tělesné výchovy pro nácvik atletických disciplín využívat prostory fotbalového hřiště. Od počátku školního roku 2008/2009 využívá škola nové víceúčelové hřiště s umělým povrchem. V areálu se nachází streetballový kout a zastřešený kout na stolní tenis.

Kapacita

Ve školním roce 2010/2011 měla škola v 10 třídách nižšího stupně 199 žáků a v 6 třídách vyššího stupně 119 žáků. Celkem naší školu navštěvovalo 318 žáků. Počet chlapců a dívek byl téměř vyrovnaný. ZŠ Habartov Karla Čapka 119 je úplnou základní školou s 1. – 9. ročníkem. Škola má dvě oddělení družiny – ve školním roce 2010/2011 bylo ve školní družině přihlášeno celkem 56 dětí. Žáci i zaměstnanci školy se stravují ve školní jídelně.

Ve školním roce 2010/2011 zde pracovalo celkem 35 zaměstnanců, z toho 22 učitelů, 2 vychovatelky školní družiny, 10 provozních zaměstnanců (školník, uklízečky, kuchařky) a 1 administrativní pracovnice.

Od školního roku 2011/2012 se všichni žáci 1. – 9. ročníku vyučují podle Školního vzdělávacího programu „Škola pro všechny“.

Prostory

Škola má celkem tři budovy v ulici Karla Čapka. V pavilonu B jsou všechny třídy nižšího stupně (1. – 5. ročník). Učitelé zde mají k dispozici kabinety, dílnu a učebnu informatiky. Mohou také využívat učitelskou knihovnu. V pavilonu C je školní družina, školní jídelna s kuchyní.

V pavilonu A jsou umístěny všechny třídy druhého stupně (6. – 9. ročník). Učitelé mohou k výuce využívat odborné učebny (učebna výpočetní techniky, výtvarné výchovy, hudební výchovy, chemie a fyziky). Od počátku školního roku 2009/2010 škola využívá jazykovou učebnu. K dispozici je žákovská knihovna, tělocvična. Vedle školy se nachází sportovní areál Školního volejbalového klubu, který žáci využívají především v hodinách tělesné výchovy. Nově je vybudované víceúčelové hřiště s umělým povrchem, streetballový kout a zastřešený kout na stolní tenis.

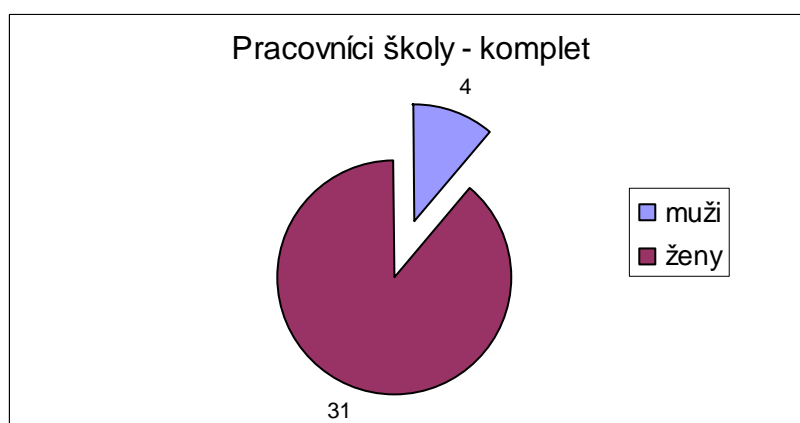
Zájmové kroužky na škole nejsou (pouze ve školní družině). Dostatečné množství těchto zájmových činností zajišťuje místní Dům dětí a mládeže a Základní umělecká škola Habartov. Někteří učitelé naší školy vypomáhají jako vedoucí kroužků. Dívky všech ročníků se mohou přihlásit do Školního volejbalového klubu, který na škole existuje od roku 1997.

Údaje o zaměstnancích školy

Ve školním roce 2010/2011 pracovalo ve škole celkem 22 učitelů a dvě vychovatelky školní družiny. Ve škole bylo zaměstnáno celkem 10 provozních zaměstnanců (školník, uklízečka, kuchařka) a jedna administrativní pracovnice. Z celkového počtu bylo 14 učitelů kvalifikovaných (58 %) a nekvalifikovaných (42 %).

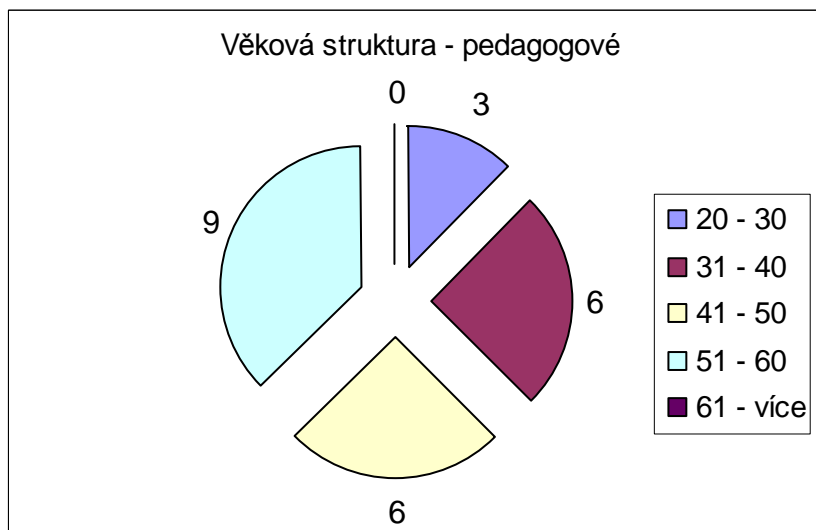
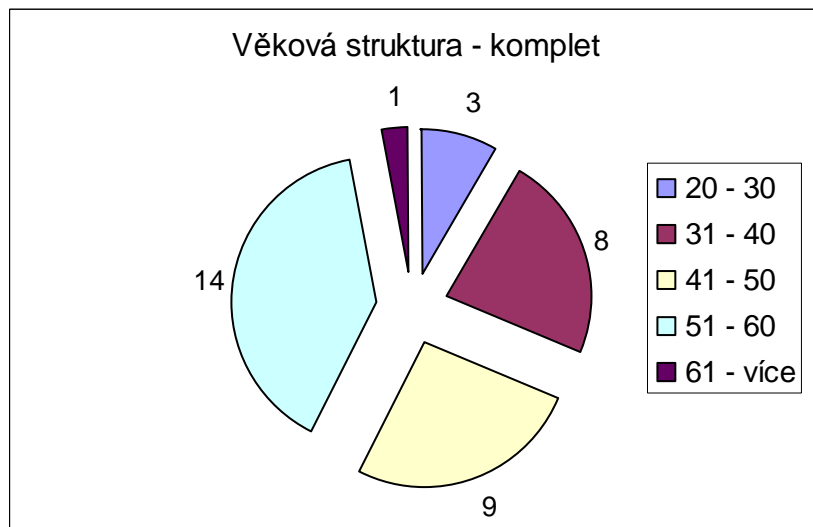
Lidský potenciál

Školní rok 2010/2011

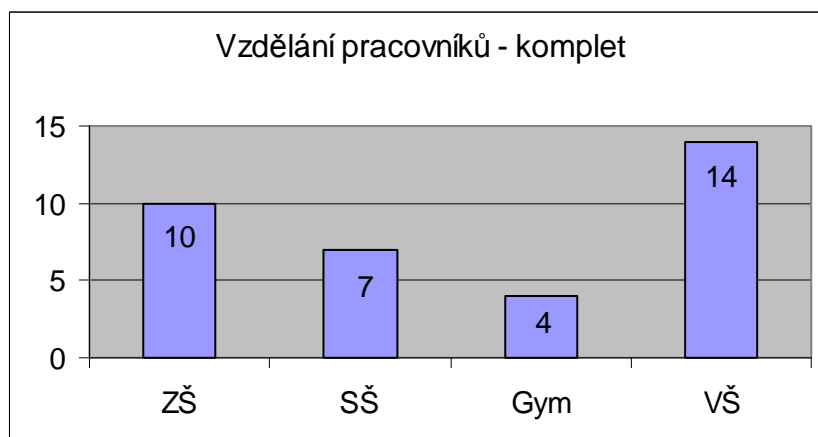
Věková struktura

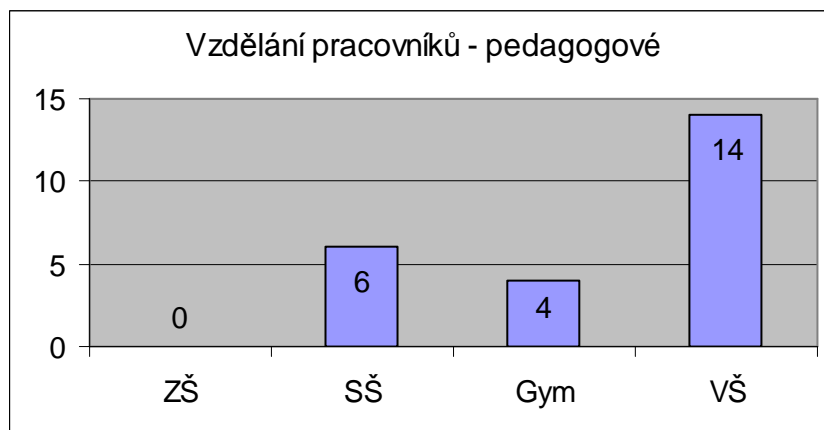
Školní rok 2010/2011

Vzdělání

Školní rok 2010/2011

Stav školy a žáků ve vztahu k patologickým jevům

Na naší škole se pravidelně diagnostikovaly jednotlivé třídy za účelem zjištění výskytu sociálně patologických jevů. Dotazníky se zaměřovaly na zjištění stavu šikany na škole. Další oblastí, na kterou se vyučující především výchovy k občanství a výchovy ke zdraví zaměřovali, byla oblast návykových látek. Prakticky vždy bylo zjištěno poměrně značné procento žáků, kteří mají zkušenosti s návykovými látkami. Žáci naší školy se v rámci výuky zúčastnili bloků, které byly zaměřeny na problematiku kouření, návykových látek a jiných závislostí. Tyto výukové bloky jsou každoročně realizovány v rámci školních osnov. Třídní učitelé prováděli dle potřeby ve svých třídách různá sociometrická šetření. Zakoupili jsme licenci na vyhodnocování třídních kolektivů (pomocí dotazníku B-3 zjišťujeme kvalitu vztahů ve třídách na www.diagnostikaskol.cz).

Analýza současného stavu na škole

Během každého školního roku jsem ve vybraných třídách prováděl šetření na různá témata. Ve školním roce 2010/2011 jsem v jedné třídě 7. a 9. ročníku provedl „Průzkum šikanování“, abych se pokusil zachytit případné signály vznikající nebo probíhající šikany. Průzkumu se zúčastnilo celkem 31 žáků (13 – 7. ročník, 18 – 9. ročník). Na otázku, zda se na škole vyskytuje šikanování odpovědělo kladně celkem 18 žáků. Celkem 9 žáků odpovědělo, že bylo na škole šikanováno (z toho 4 v tomto školním roce). Z rozhovorů se žáky vyplývá, že ne všichni zcela chápou význam slova šikana. Je potěšitelné, že většina dotázaných by věděla, na koho se mají s tímto problémem obrátit.

V průběhu školního roku 2010/2011 jsem v 7. a 9. ročníku provedl „rozhlasovou anketu“ na téma cigareta a alkohol. V 9. ročníku se ankety zúčastnilo 18 žáků. Celkem 8 žáků se považovalo za současné kuřáky. Více znepokojující výsledky byly zjištěny v otázce alkoholu. Všichni dotázaní žáci mají zkušenosti s alkoholem (15 žáků pije alkohol dokonce příležitostně). Jedenáct žáků se přiznalo, že zažilo stav opilosti. Zajímavé výsledky byly zaznamenány i v odpovědích žáků 7. ročníku. Z celkového počtu 13 dotázaných se nikdo nepovažoval za kuřáka. Čtyři žáci pije příležitostně. Nikdo nezažil stav opilosti.

V 7. a 9. ročníku jsem provedl rozsáhlejší průzkum o vztahu našich žáků k návykovým látkám. Dotazník potvrdil, že kromě cigarety a alkoholu je další nejrozšířenější drogou mezi mládeží marihuana. Z 18 dotázaných žáků devátého ročníku se 5 přiznalo k tomu, že si marihuanu minimálně jednou vyzkoušeli. Šetření také ukázalo, že velká část žáků školy má možnost vidět další zástupce návykových látek.

Proč preventivní program?

Celostátní výzkumy z posledního období nás přesvědčují o tom, že sice klesá spotřeba takzvaných „tvrdých drog“, ale výrazně se zvyšuje spotřeba a užívání návykových látek, které jsou společností tolerovány – jedná se například o marihuanu nebo alkohol. Zkušenosti s kouřením mají už i děti mladšího školního věku.

Naši žáci se celkem otevřeně v různých anketách přiznávají k tomu, že mají bohaté zkušenosti s konzumací alkoholických nápojů a co je ještě alarmující, že se to pro ně stává v jejich věku společenskou normou. Cigareta k alkoholu je pak nezbytným doplňkem. U některých žáků devátých tříd jsem dokonce zaznamenal i velkou toleranci k prodeji lehkých drog. Žáci nejstarších ročníků ví o někom z okruhu svých kamarádů, kdo má s drogami určitou zkušenost. Dostat se k návykovým látkám není pro ně vůbec žádný problém. Většina z nich už podobnou látku viděla a někteří se i přiznali k tomu, že i návykovou látku již zkusili.

Z těchto důvodů, a určitě bychom našli mnoho dalších, je třeba na tyto skutečnosti reagovat a ve škole vytvářet takové podmínky, aby žáci nebyli pouze přesvědčováni o té správné společenské normě, ale aby i získali možnost jiné volby, která by byla plnohodnotná a pro ně daleko zajímavější než je užívání návykových látek. To by mělo být smyslem preventivního programu. Uvedené výsledky „rozhlasových anket“ jasně ukazují, že máme ve škole s kým pracovat.

Výchovně vzdělávací cíle školy

V oblasti výchovně vzdělávací se zaměříme na zlepšení práce:

- ⇒ zvyšovat motivaci u žáků na jejich školní výsledky, zlepšovat úroveň výuky využíváním všech dostupných pomůcek a předávat co nejvíce informací, které jsou nezbytné k získání dovedností,
- ⇒ vést žáky k samostatnosti, zodpovědnosti a logickému myšlení. Zlepšit úroveň dozorů nad žáky tak, aby nedocházelo ke zbytečným úrazům a rázně a rozhodně zamezit případným projevům šikany ze strany starších a silnějších spolužáků,
- ⇒ zajišťovat učitelům takové podmínky, aby jejich náročná práce nebyla rušena nedůležitými prvky. V oblasti dalšího vzdělávání umožnit učitelům (dle finančních možností) účast na akcích, které povedou k dalšímu zkvalitnění výchovně vzdělávací práce,
- ⇒ využívat všech dostupných forem k tomu, aby žáci byli neustále seznamováni a upozorňováni na nebezpečí návykových látek o veškerého rizikové chování. V neposlední řadě je třeba vytvářet podmínky pro získávání dovedností, které žákům umožní se těmto projevům rizikového chování vyhnout.

Preventivní program

Cíle programu

Krátkodobé cíle

- zlepšit znalosti žáků o drogách a dalších nebezpečných jevech
- neustále zvyšovat dovednosti žáků v odmítání návykových látek

- oslovit všechny žáky v dané věkové skupině relevantními informacemi
- vyhradit určitý počet hodin v rámci předmětu výchova k občanství a výchova ke zdraví pro školní prevenci zneužívání návykových látek
- realizovat aktivity preventivního programu v rámci vyučovaných předmětů v průběhu školního roku
- realizovat aktivity preventivního programu v rámci mimoškolních aktivit

Střednědobé cíle

- vytvořit funkční preventivní program školy
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti
- zlepšovat komunikační dovednosti, schopnost vytvářet přátelské vazby, asertivní dovednosti, zlepšování sebeovládání, nenásilné zvládání konfliktů, zvládnutí úzkosti a stresu
- zvyšovat sociální kompetence dětí a mládeže; rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebeustrukce, projevů agresivity a porušování zákona
- vytvořit síť spolupracujících organizací, které se zabývají problematikou rizikového chování
- zapojit organizace do preventivního programu školy, především vytvořit úzkou spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou v oblasti řešení problémů
- zapojit rodiče do spolupráce se školou
- vytvořit funkční třídní samosprávu, která by se měla stát základem pro vznik školního parlamentu
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky, které zajišťuje škola nebo ve spolupráci s DDM
- podporovat průběžné vzdělávání všech pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování

Dlouhodobé cíle

- snížit počet sociálně patologických jevů u žáků školy
- snížit projevy agresivity
- vytvořit funkční strategii školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- rozvíjet sociální dovednosti, odpovědnost za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilovat komunikační dovednosti a zvyšovat schopnost řešit problémy
- vytvořit pozitivní sociální klima – pocit důvěry, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- vytvářet právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy chování

Vymezení cílové populace

- žáci základní školy 1. – 9. ročník
- pedagogové a ostatní zaměstnanci školy
- rodiče žáků a širší veřejnost
- organizace a další subjekty – vytvoření podmínek pro vzájemnou spolupráci

Z čeho vycházíme

Seznam zařízení zabývajících se problematikou rizikového chování
(okres Sokolov, Karlovy Vary, Cheb + celostátní působnost)

Dětské a dorostové detoxifikační centrum NMSKB, Vlašská 36, 118 00, Praha 1,
www.nmskb.cz, tel.: 257 197 124, 257 197 126, e-mail: detox@nmskb.cz
DROP IN o.p.s. – Josef Wunsch 724 110 371, e-mail: jow@seznam.cz
Linka bezpečí dětí a mládeže, Nadace Naše dítě, Praha 8, Ústavní 81/95, tel.: 800 155 555
Národní linka prevence AIDS, po-pá 13 – 18 hodin, tel.: 800 144 444
Teen Challenge, Vít Hrbáček, tel.: 777 836 528, e-mail: vi.hrbacek@tiscali.cz, Národní
kancelář, Kodaňská 29, 101 00 Praha 10, e-mail: a-office@teenchallenge.cz,
www.teenchallenge.cz
Triangl – Městské centrum sociálních služeb a prevence, Šromova 861, 198 00 Praha 9,
tel.: 281 915 013, e-mail: triangl@volny.cz, <http://www.mcssp.cz>
Život bez závislostí, Biskupcova 101, Praha 3, 130 00, tel.: 644 19 18 linka 118, mobil: 604
255 508

Centrum primární prevence (Primární prevence sociálních patologií, informace v oblasti
drog, výměna stříkaček, využití volného času), Karlovy Vary, Čankovská 7, tel.: 353 540 186
Dětský psychiatr – MUDr. Moravec, tel.: 353 228 628
K-centrum pro drogově závislé, Karlovy Vary, Krále Jiřího 1018/38, telefon 353 222 742
Krajský úřad Karlovarského kraje, Karlovy Vary, Závodní 353/88, tel.: 353 502 111,
www.kr-karlovarsky.cz, krajský metodik prevence – PaedDr. Zuzana Ondrová, tel.: 353
502 446, e-mail: zuzana.ondrova@kr-karlovarsky.cz
Krajský úřad Karlovarského kraje, sociální asistent Jiří Pilař, tel.: 353 565 335
Krajský úřad Karlovarského kraje, prevence odbor školství – Ing. Cíchová, tel.: 353
502 446, eva.cichova@kr-karlovarsky.cz
Krajský úřad Karlovarského kraje, Karlovy Vary, Závodní 353/88, tel.: 353 502 111,
www.kr-karlovarsky.cz, krajský manažer prevence – Bc. Šárka Benešová, tel.: 353 502
575, e-mail: sarka.benesova@kr-karlovarsky.cz
Linka důvěry, Karlovy Vary tel.: 353 588 080
Okresní metodik preventivních aktivit – PPP Karlovy Vary, Mgr. Martina Fialová, PPP
Karlovy Vary, Západní 15, 360 26 Karlovy Vary, pppkv@quick.cz, tel.: 353 222 964
Protialkoholní a protitoxikomanická poradna K. Vary, tel.: 353 230 879
Středisko výchovné péče pro děti a mládež, Krizové centrum, Karlovy Vary Myslbekova
1596/4, tel.: 353 222 848, PhDr. Karpincová (Vyskočilová)

Centrum protidrogové prevence, Sokolov, K. H. Máchy 1266, tel.: 352 621 501
Dětský gynekolog – MUDr. Guzaničová, tel.: 352 308 250
Kožní lékař – MUDr. Fraňková, tel.: 352 624 671
Kriminální policie Sokolov – Pakosta, tel.: 974 376 383, Žejdl, tel.: 974 376 350
Kurátoři pro mládež – tel.: 352 615 232, 352 615 238, 352 615 276
Lékařská pohotovost – tel.: 352 623 333
Linka naděje, po-pá 16 – 20 hodin, Sokolov, K. H. Máchy 1266, tel.: 352 622 962
LPZ, oddělení klinické psychologie – dr. Benáková tel.: 352 308 259, Mgr. Potůčková tel.:
352 308 252
MÚ Sokolov – Péče o děti, tel.: 352 832 14-15
MÚ Sokolov – Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, tel.: 352 615 140
MÚ Sokolov – Romský poradce, tel.: 352 615 154

Nemocnice Sokolov: klinická psychologie – tel.: 352 307 476, Dr. Bauer, Mgr. Neved'alová
Okresní metodik preventivních aktivit – PPP Sokolov, Mgr. Hana Taušnerová, PPP Sokolov, K.H.Máchy 1276, 356 01 Sokolov, tausnerhppp.sokolov@volny.cz, tel.: 352 604 964

Pedagogicko-psychologická poradna Sokolov – K. H. Máchy 1276, Sokolov 356 01

- 352 604 505 – ředitelka Mgr. Blanka Zemanová
- 352 604 964 – sociální pracovnice Andrea Želivská
- e-mail: ppp.sokolov@volny.cz, www.volny.cz/ppp.sokolov

Rodinná poradna Sokolov, K. H. Máchy 1266, tel.: 352 622 148

Toxikologická laboratoř – MUDr. Macháček, tel.: 352 307 111

Zdravotní ústav se sídlem v Karlových Varech, pobočka Sokolov, Oddělení podpory zdraví, Chelčického 1938, 356 01 Sokolov

Hana Velická – tel. 352 323 163, e-mail: hana.velicka@zuvk.cz

Lenka Behenská – tel. 352 323 154, e-mail: lenka.behenska@zuvk.cz

Fax. 352 628 208, www.zuvk.cz

Dětský dorostový lékař MUDr. Hana Volšíková, Habartov, Raisova 748, tel.: 352 682 443
Dům dětí a mládeže, Habartov, Karla Čapka 573, tel: 725 729 551

Okresní metodik preventivních aktivit – PPP Cheb, Mgr. Eliška Dvořáková, PPP Cheb, Palackého 108, 350 02 Cheb, tel.: 354 439 396

PREV-CENTRUM Cheb, Blanka Horníková, Kamenná 5, 350 05 Cheb, tel. 354 424 716, www.chebsko.cz/prevcentrum, e-mail: prevcentrum.cheb@quick.cz

KOTEC – Mariánské Lázně, tel.: 354 620 750

Preventivní informační skupina Policie ČR – PIS

Policejní prezidium ČR, Preventivní informační skupina, Strojnická 27, 170 89 Praha 7, E-mail: tiskppcr@mvcz.cz, plk. PhDr. Jiří Vokuš; republikový koordinátor preventivních činností Policie ČR na stejné adrese – kpt. Mgr. Zuzana Pidrmánová, tel.: 974 834 375, E-mail: prevppcr@mvcz.cz.

Správa Západočeského kraje, Policie ČR, PIS, Nádražní 2, 306 11, Plzeň, tel.: 974 321 207, fax: 974 321 208, E-mail: pisplz@mvcz.cz por. Mgr. Martina Kohoutová, krajský koordinátor preventivních činností.

PIS OŘ P ČR Cheb, Valdštejnova 2, 350 15 Cheb, tel.: 974 372 207, fax: 974 372 208, nrap. JUDr. Stanislava Hojdová, adresa poradenské místnosti ul 17. listopadu 40, tel.: 974 372 209

PIS OŘ P ČR Karlovy Vary, I. P. Pavlova 26, 361 15 Karlovy Vary, tel.: 974 366 207, fax: 974 366 208, nrap. PhDr. Zdeňka Papežová, telefonické spojení do poradenské místnosti – 974 366 211, nrap. PhDr. Zdeňka Papežová.

PIS OŘ P ČR Sokolov, Jednoty 1773, 356 15 Sokolov, tel.: 974 376 207, fax: 974 376 208, nrap. Andrea Kávová, adresa poradenské místnosti Rokycanova 1929, v budově MÚ Sokolov, telefonické spojení do poradenské místnosti – 352 325 228.

Metodické pokyny MŠMT

Pokyn náměstka MŠMT ČR týkající se „Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže na dětech a mládeži páchané“

Č.j. 25 884/2003 – 24

Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení – MŠMT

Pokyn MŠMT ČR k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.

Č.j. 24 246/2008 – 6

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Č.j. 21 291/2010 - 28

Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 – 2012

Pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu.

Č.j. 10 194/2002 – 14

Zákon o sociálně právní ochraně dětí **č. 359/1999**

Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže **č. 218/2003 Sb.**

Seznam literatury související s prevencí sociálně patologických jevů

Bezpečný sex

Borník M.: Drogy – co bychom o nich měli vědět

Braun R. a kol.: Problematika dětské pornografie a její prevence na škole

Brtníková Marta: Jsem žena, kterou hledáš/Jsem muž, kterého potřebuješ

Canfield J. – Sicone F.: Hry pro výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře, Portál

Coming out

Dhivert H.: Alergie ve škole

Elliotová M.: Jak ochránit své dítě, Portál

Hajný M. – Klouček E. – Stuchlík R.: Akta Y

Hermochová S.: Hry pro život

Hermochová S.: Metody aplikované sociální psychologie I. – IV.

Hickson A.: Dramatické a akční hry, Portál

Holeček V.: Agresivita a šikana mezi dětmi

Jarna J.: 50 nápadů pro děti k záchraně Země

Kolář M.: Bolest a šikanování

Lagerbäck B.: Oběti zločinu a jejich reakce

Lidi, jsem HIV pozitivní

Montagniera L.: AIDS – fakta, naděje

Nešpor K.: Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami

Nešpor K.: Romantické období končí

Nešpor K.: Tajná zpráva z planety X – III

Nešpor K. – Csémy L. – Pernicová H.: Jak předcházet problémům s návykovými látkami na základních a středních školách

Nešpor K. – Csémy L. – Pernicová H.: Prevence problémů působených návykovými látkami

Nešpor K. – Csémy L.: Alkohol, drogy a vaše děti

Nešpor K. – Csémy L.: Průchozí drogy
Nešpor K. – Provazníková H.: Slovník prevence problémů působených návykovými látkami
Ochrana člověka za mimořádných situací
Portmannová R.: Hry pro posílení psychické dovednosti, Portál
Pöthe P.: Dítě v ohrožení
Presl J.: Drogová závislost
Rozhodni se... - příručka pro život bez drog: Státní zdravotní ústav
Svobodová A. – Kozák J.: Mládež a kouření
Svobodová A. a kol.: Výchova školáka ke správné výživě
Svobodová A. – Vodrážka R.: Mládež a alkohol
Šimerová B.: Prevence obchodu se ženami
Traumata trestného činu
Úmluva o právech dítěte
Valenta Josef: Učit se být (témata a praktické metody pro osobnostní a sociální výchovu)
Váňová Miroslava: Pedagogům o prevenci AIDS
Časopis
Prevence – vydává Občanské sdružení Život bez závislosti

VIDEO:

Co je třeba vědět o sexu
Čas proměn – vzdělávací program o dospívání
Dospívání a menstruace
Drogová problematika, sexuální výchova
Drogy a neurony
Kouření a já
Mladí lidé a AIDS – Nikdo není imunní
Na zdraví
Oči hadů 1, 2, 3
O houslích krále snů
Peer program
Proč říkat drogám ne
Řekni drogám ne!
Silný proti slabému – šikana na ZŠ

Možnost řešit své problémy

Žáci naší školy jsou dostatečným způsobem informováni o tom, s kým mohou řešit vzniklé problémy. Školním metodikem prevence pro druhý stupeň je Mgr. Václav Riedl, pro první stupeň Mgr. Iveta Černá. Výchovné problémy a problémy s učením lze konzultovat s výchovnou poradkyní Mgr. Janou Pleyerovou, otázky týkající se volby povolání žáci mohou konzultovat s Mgr. Ingeborg Markovou. Žáci se také mohou se svými problémy obrátit na svého třídního učitele, nebo si mohou vybrat učitele, ke kterému mají největší důvěru. Na nižším i vyšším stupni mohou žáci využívat schránku důvěry.

Prevence

Cíle preventivního týmu pro školní rok 2011/2012

1. Rozdělit kompetence mezi jednotlivé členy výchovného týmu
2. Neustále doplňovat, aktualizovat a přizpůsobovat preventivní program škole
3. Vyhodnotit realizaci preventivního programu
4. Na základě výsledků vyhodnocení se pokusit vytvořit strategii školy v oblasti prevence rizikového chování
5. Vytvořit fungující síť organizací spolupracujících v oblasti prevence

Cíle krátkodobé

- pravidelné schůzky preventivního týmu
- aktualizace MPP
- diagnostika vztahů ve třídě
- příprava a realizace jednotlivých akcí v rámci výuky i v oblasti mimoškolní činnosti

Vznik preventivního týmu

Jelikož došlo v roce 2005 ke sloučení škol, bylo nutné vytvořit nový preventivní tým, který by se pokusil vypracovat obsah nového preventivního programu. První setkání nového preventivního týmu se uskutečnilo až 17. 5. 2005 v tomto složení: Mgr. Ludmila Kallová (zástupkyně ředitele), Mgr. Jana Pleyerová (výchovná poradkyně), Romana Duroňová (školní metodik prevence pro 1. stupeň), Zuzana Šuldová (učitelka prvního i druhého stupně), Šárka Mašková (vychovatelka školní družiny), Mgr. Václav Riedl (školní metodik prevence). Pozdní termín úvodního setkání byl způsoben především tím, že bylo nutné nejprve poznat a oslovit kolegy, kteří by měli o práci v týmu zájem. Po sloučení škol jsme se s některými zaměstnanci neznali a potřebovali jsme mít k dispozici určitý čas, abychom mohli zodpovědně sestavit preventivní tým, který by mohl úspěšně pracovat na všech úkolech, které s jeho činností souvisejí. Hlavním úkolem bylo vytvořit obsah preventivního programu.

Preventivní tým vytýčil základní orientaci programu a na následujících schůzkách se vykristalizovala podoba obsahu preventivního programu. Byly vybrány následující oblasti (cílové skupiny), na které se program školy zaměřuje v oblasti prevence rizikového chování:

- a) práce s žáky
- b) práce s pedagogy a provozními zaměstnanci
- c) práce s rodiči
- d) práce s organizacemi (Městský úřad, Dům dětí a mládeže Habartov a ostatní instituce)

Zcela záměrně nebyla zvolena jednoznačná priorita programu, neboť všechny čtyři oblasti (cílové skupiny) byly chápány jako součásti jednotného celku, které nelze samostatně z programu vyjmout. Preventivní tým pracoval ve školním roce 2010/11 v tomto složení: Mgr. Jana Pleyerová (výchovná poradkyně), Mgr. Iveta Černá (školní metodik prevence pro 1. stupeň), Šárka Mašková (vychovatelka školní družiny), Mgr. Václav Riedl (školní metodik prevence). Tým na svých pravidelných schůzkách řešil aktuální problémy. Ze všech schůzek byly pořízeny záznamy.

Navržený způsob realizace:

Cílová skupina: žáci 1. – 9. ročníku

Pro práci s žáky byly do programu zařazeny oblasti, které se vzájemně prolínají a nelze je zcela přesně ohraničit a chápat jako samostatné celky. Jedná se o problematiku zdravého prostředí a zdravého životního stylu, šikany a společenského chování, vytváření pozitivních vztahů mezi žáky, vytvoření třídní samosprávy, problém záškoláctví, návykové látky, kriminalita, vandalismus, první pomoc. Do této oblasti také patří otázka náročných životních situací (obrana před těmito situacemi a způsoby chování v těchto situacích), práce Policie ČR. Vytvoření žákovské samosprávy lze považovat za dlouhodobý cíl programu.

V této cílové skupině byly také specifikovány i rizikové skupiny. Jedná se především o žáky prvních tříd – s tím souvisí problematika vstupu do školy. Žáci šestých tříd se zase potýkají s problémem jak úspěšně zvládnout přechod na vyšší stupeň. Vzhledem k neustálému úbytku žáků se nabízí další riziková skupina – slučování tříd je spojeno s vytvářením nových třídních kolektivů, na které je třeba se také zaměřit.

Pro názornější přehlednost celého obsahu programu jsem se pokusil rozdělit aktivity nižšího a vyššího stupně. Jsem si ale vědom, že se některé oblasti a činnosti vzájemně prolínají a proto je nelze jednoznačně oddělit. A právě proto je i možné, že aktivita, která byla například původně specifikována pro vyšší stupeň, bude zahrnuta do plánu aktivit pro nižší stupeň, přičemž její realizace bude přizpůsobena dané věkové kategorii.

Cílová skupina: žáci 1. – 5. ročníku

Navržený způsob realizace pro tuto cílovou skupinu je rozdělen do následujících oblastí:

1. Školní aktivity
  - a) náměty prevence ve výuce
  - b) ostatní školní aktivity
2. Mimoškolní aktivity
3. Školní družina

1. Školní aktivity

- a) náměty prevence ve výuce

2. ročník

Prvouka

Září	informace o lidském zdraví
Říjen	informace o čistotě
Listopad	informace o nemoci – všeobecně
Prosinec	význam otužování pro lidské zdraví
Leden	zásady správné výživy
Únor	informace o lidském těle – úvod
Březen	lidské smysly
Duben	vzájemné chování mezi členy rodiny
Květen	vzájemné chování mezi chlapci a dívkami

Český jazyk   využití dramatické výchovy k posilování pravidel slušného chování, základy komunikace

Tělesná výchova   vytváření kladného vztahu ke sportu

V průběhu celého roku žáci pracují s Ajaxovým zápisníkem.

3. ročník

Prvouka

Září	informace o duševním zdraví
Říjen	dodržování čistoty ve škole
Listopad	informace o nemocech, které souvisejí s čistotou
Prosinec	konkrétním význam správné výživy (zmínit kouření a alkohol)
Leden	činnost důležitých lidských orgánů
Únor	organizace našeho lékařství
Březen	chování u lékaře
Duben	chování mezi příbuznými
Květen	jak se liší chování mezi chlapci a dívkami
Červen	základní informace z oblasti sexuální výchovy

Český jazyk při hodinách využít dramatické výchovy k posílení uvědomění si hodnoty lidského zdraví, umění komunikovat

Tělesná výchova vytváření kladného stavu ke sportu, sport jako vhodné využití volného času

Výtvarná výchova soutěž: Jak působí nesprávná výživa na lidský organismus

Pracovní činnosti tvorba plakátů na téma: Zdravá a nezdravá výživa

4. ročník

Přírodopis + vlastivěda

Září	informace o estetickém prostředí, co nepůsobí esteticky
Říjen	chování a povinnosti žáků ve škole, násilí a šikana – navození a řešení modelových situací
Listopad	rodina, příbuzenské vztahy
Prosinec	informace o vnitřních orgánech lidského těla (péče o zdraví)
Leden	nemoci a ochrana před viry
Únor	režim dne
Březen	osobní hygiena
Duben	základy zdravovědy (základní informace o škodlivosti kouření a pití alkoholických nápojů) – formování postojů
Květen	prohlubování znalostí z oblasti sexuální výchovy
Červen	informace a praktické ukázky racionální výživy

Výtvarná výchova uspořádat výstavu plakátů proti kouření a pití alkoholických nápojů

Tělesná výchova posilovat zdatnost a sebevědomí dítěte, sport jako využití volného času

V průběhu celého roku se žáci seznamují s Úmluvou o právech dětí

5. ročník

Přírodopis + vlastivěda

Září	prohloubení znalostí o vztazích v rodině
Říjen	chování ve společnosti, násilí a šikana – navození a řešení modelových situací
Listopad	ochrana životního prostředí
Prosinec	informace o orgánových soustavách v lidském těle
Leden	hygiena jednotlivých orgánových soustav
Únor	informace o škodlivých látkách – základní informace, formování postojů, nácvik odmítání
Březen	zdravá výživa

Duben	první pomoc při úrazech
Květen	změny v období dospívání, negativní vliv party - nácvik odmítání
Červen	rozdělení návykových látek dle účinku – nácvik odmítání
Matematika	spočítat kolik stojí kuřáky cigarety a vymyslet, co by si za to člověk mohl koupit jiného (za 1 rok, za 5 let, za 10 let)
Český jazyk	využít dramatické výchovy k nácviku odmítání návykových látek, seznámení s literaturou týkající se drogové problematiky
Výtvarná výchova	nakreslit plakát proti zneužívání návykových látek
V průběhu celého roku dokončit zbylé kapitoly z Úmluvy práv dítěte	

Všechny tyto činnosti budou probíhat jak formou rozhovoru a diskuse, tak formou skupinové práce, kreslením, technikami verbální i neverbální komunikace, budou doplněny výlety a exkurzemi a budou probíhat ve spolupráci s přizvanými odborníky.

Vyučující během školního roku využívají aktuální nabídky DDM. Akce slouží především k rozšíření učiva, ale některé aktivity nabízejí vhodné možnosti pro využití volného času. Podrobný přehled je uveden v kapitole „Cílová skupina: Dům dětí a mládeže“.

b) ostatní školní aktivity

- Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče
- uvítání prvňáčků ve škole
  - o žáci 9. ročníku ve spolupráci s třídními učitelkami prvních tříd přivítají nové žáky první den nového školního roku
- mikulášská besídka pro I. stupeň
  - o žáci 9. ročníku přivedou do tříd nižšího stupně čerta, anděla a Mikuláše s nadílkou
- vánoční výstava výtvarných prací (spojeno s prodejem výrobků a peněžní sbírkou)
- netradiční zápis
  - o žáci 9. ročníku jako pohádkové bytosti provázejí budoucí prvňáčky zápisem do nové školy
- besídka ke Dni matek se koná v květnu a je připravena ukázková hodina pro děti z mateřské školky
- Den dětí
  - o Pohádkový les – zapojit žáky vyšších ročníků nebo využít nabídky DDM
  - o sportovní odpoledne
- zapojit žáky do soutěží
  - o sportovní
    - Atletická všestrannost pro žáky nižšího stupně
    - Fotbalový turnaj McDonald's Cup
    - Futsalový turnaj v Lítově
    - Turnaje ve vybíjené
  - o využít i nesportovních soutěží (Čj, M, Hv, Čt)
- zápas ve vybíjené – žáci proti učitelům
- Poslední zvonění - žáci nižšího stupně připravují program
- pokračovat v projektech s aktivní účastí dětí
  - o Ajaxův zápisník
  - o Zdravé zuby

2. Mimoškolní aktivity

- náměty pro některé aktivity je možné čerpat z činností pro vyšší stupeň (cílová skupina: žáci 6. – 9. ročníku) a přizpůsobit akci pro nižší věkovou kategorií dětí
- karneval – maškarní rej, soutěže, hry
- Spací škola – akce vhodná především pro třídy nižšího stupně
  - o Zábavné odpoledne pro děti a rodiče (včetně budoucích prvňáčků)
  - o Učitelé připravují pro rodiče a děti hry, soutěže
  - o Pro zájemce je připravena možnost přenocování ve škole
- Sportovní odpoledne – ve spolupráci s učiteli tělesné výchovy se realizují atletické a jiné sportovní soutěže různou formou
  - o Olympijský desetiboj – soutěž pro rodiče s dětmi, cílem je zapojit do sportování i žáky nižšího stupně
- akce probíhají ve spolupráci s místními organizacemi
  - o (výstavky, sportovní turnaje, kulturní akce, turistické akce)
- škola velmi dobře spolupracuje s DDM v Habartově a žáci se zúčastňují akcí dle aktuální roční nabídky; škola pomáhá s propagací akcí u žactva. DDM připravuje nabídku kroužků a klubů pro žáky naší školy:
  - o Klub Sluníčko – pro děti 1. – 5. tříd (využívání klubovny, malé tělocvičny, stolních her, PlayStationu, videa a dalšího vybavení DDM)
  - o Klub táborník; Vaření pro radost; Volný klub her; Sběratelský klub; Výtvarka MŠ; Dovedné ruce; Klub přátel DDM; Taneční pro kluky a holčičky; Taneční; Orientální tance; Nejen country; Rybářský kroužek; Minitenis; Florbal; Klub panenka; Moje divadélko; Airsoft

Tyto aktivity se v mnoha případech shodují s aktivitami žáků II. stupně - byly by vhodné určité „patronáty“ starších žáků nad mladšími spolužáky.

3. Školní družina

Ve školní družině bylo ve školním roce 2010/2011 zapsáno celkem 56 žáků. Činnost ve školní družině vychází z plánu „Výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině“. Obsahem plánu jsou následující činnosti:

- rekreační
  - o vycházky, hry v místnosti, společenské a smyslové hry, stolní hry, práce s dětskými časopisy, četba pohádek a dětských knih, poslech MC a CD, sledování televize a videa
- tělovýchovná
  - o vycházky s tělovýchovnou náplní, pohybové a míčové hry, překonávání přírodních překážek, turistické vycházky, využití tělocvičny, sezónní činnosti - sáňkování, stavění ve sněhu...
- pracovní technická
  - o hry se stavebnicemi, práce s papírem, textilem, výroba vánočních a velikonočních ozdob, přání a dárků, dárky pro nastávající prvňáčky, pro maminky k svátku. Stavění z přírodnin
- estetickovýchovná
  - o zpěv, poslech hudby, tanečky, soutěže ve zpěvu, kreslení na volné téma, kreslení na tabuli, tématické práce s vodovými barvami, temperami, tuší, voskovkami, barvami na sklo. Výzdoba tříd, chodeb, šaten a oken
- přírodovědná

- pozorování přírody, změn v přírodě, poznávání stromů, keřů, hub, plodů, květin. Seznamování se se životem zvířat – volně žijících, domácích i exotických. Ochrana životního prostředí. Péče o pokojové rostliny
- dopravní výchova
  - seznamování se s dopravními značkami, předpisy, vycházky s dopravní tematikou. Vybavení jízdního kola, předpisy pro cyklisty, chodce. Dopravní prostředky
- výchova k rodičovství
  - řízené rozhovory na téma naše rodina, život v rodině. Kreslení, malování, stavění ze stavebnic – náš domov, pokojíček, naše rodina. Četba – příběhy ze života dětí a dospělých
- příprava na vyučování
  - procvičování učiva formou dětských her a soutěží. Práce s dětskými časopisy – četba, řešení kvízů, hádanek, rébusů. Práce na počítači
- sebeobslužná, společensky prospěšná činnost
  - upevňování návyků osobní hygieny, stolování. Udržování pořádku v oddělení (aktovky, hračky, časopisy, knihy) a v šatně. Ochrana životního prostředí – míst, kam si chodím hrát
- mravní výchova
  - vytváření dobrých vztahů mezi dětmi, slušné chování k dospělým, zamezování negativních jevů v chování dětí (rasismus, šikana, vydírání, vyhrožování). Šetrné zacházení s majetkem školní družiny, vážit si práce své i jiných.

Tyto činnosti jsou rozpracovány do měsíčních plánů, ty pak do týdenních. Všechny činnosti se vzájemně prolínají, jsou zde zařazeny i rozhovory a besedy o chování za mimořádných situací. Vychovatelky školní družiny spolupracují s učitelkami ve škole. Během školního roku děti navštěvují DDM, knihovnu, loutkový soubor Kahánek.

Při školní dužině pracují dva zájmové kroužky – Dovedné ruce a Dramatický kroužek.

Děti jsou vedeny k dodržování bezpečnosti a kázně při všech činnostech ve školní dužině, školní jídelně, DDM, tělocvičně a na vycházkách.

Cílová skupina: žáci 6. – 9. ročníku

Náměty prevence ve výuce

V rámci mezipředmětových vztahů se prevence rizikového chování prolíná všemi povinnými předměty. Největší prostor pro působení na žáky je v předmětech – výchova ke zdraví, výchova k občanství, přírodopis, chemie a tělesná výchova (návod na prožívání volného času).

Výchova k občanství

- osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti
- sebehodnocení, sebepoznání
- volný čas, vhodné a nevhodné způsoby
- životospráva a zdravý životní styl
- lidská práva a jejich ochrana, právní vědomí
- společenské vzorce chování a zásady společenského styku, začlenění do společnosti, mezilidské vztahy, dorozumívání, způsoby komunikace
- citový život člověka

- výchova k občanství

Výchova ke zdraví

- pohybová aktivita a zdraví
- zdravá výživa
- osobní bezpečí, chování v krizových situacích, šikanování
- duševní hygiena – stres, relaxace, regenerace
- sexuální výchova – vztahy k druhému pohlaví, postoje k sexualitě
- dospívající a jeho komunikace v rodině
- rozvoj osobnosti – sebepoznání, sebehodnocení
- prevence zneužívání návykových látek
- prevence kouření

Český jazyk

- téma prevence rizikového chování je námětem některých slohových útvarů (vypravování, úvaha).
- při realizaci učiva se používají novinové články nebo různé videokazety
- s problematikou rizikového chování se žáci seznamují i v literatuře prostřednictvím obsahů literárních děl
- této oblasti je v 8. a 9. ročníku věnováno přibližně 11 vyučovacích hodin.

Výtvarná výchova

VI. třída:

- březen: Habartov, míst ve kterém žiji (architektura)
- duben: probouzející se příroda
- květen: dopravní soutěž
- červen: účastníci silničního provozu (doprava a bezpečnost)

VII. třída

- září: návrat z prázdnin (vztahy mezi spolužáky)
- prosinec: naše třída (mezilidské vztahy)
- únor: planeta Země v roce 2004 (fantazie)
- květen: dopravní soutěž
- červen: šikana v naší třídě (kreslený seriál)

VIII. třída

- září: příběh naší třídy (kniha seriálů o naší třídě)
- listopad: chraň si život kolem nás (soutěž)
- červen: město 21. století (fantazie)

IX. třída

- září: život ve městě a život na venkově
- únor: ochrana životního prostředí
- březen: příběh našeho města
- červen: má třída (projekt mezilidské vztahy v naší třídě jak je cítím já)

Tělesná výchova:

- realizuje se systém celoročních sportovních soutěží s cílem co nejširšího zapojení žáků. Soutěže s názvem „Hry třetího tisíciletí“ jsou pravidelně vyhodnocovány bodovým systémem a s úspěchy je seznamována co nejširší veřejnost (regionální tisk,

Zpravodaj města Habartova). Třídy soutěží v atletice, přespolním běhu, volejbalu, basketbalu, fotbalu, silovém víceboji a gymnastice. Do soutěže se zapojují i některé třídy nižšího stupně. Na závěr roku je vždy vyhlášen nejlepší sportovec a sportovkyně v jednotlivých kategoriích na škole. Touto cílevědomou a vytrvalou činností se daří řadu žáků zapojit do sportovních aktivit a výsledky práce se projevují v úspěšném vystoupení našich žáků v okresních soutěžích.

Na škole se také v předmětu pracovní činnosti vyučuje **Volba povolání**.

Další náměty prevence

Zdravé školní prostředí

- dle finančních možností školy vytvořit odborné učebny a neustále zlepšovat jejich vybavení
  - o v pavilonu A vytvořit učebnu s kobercem pro skupinovou práci, relaxaci – dlouhodobý cíl (učebny podobného typu jsou již v pavilonu B)
  - o počítačová učebna
    - rozšířit počet počítačů na škole
    - zlepšit vybavení učebny (skener, dataprojektor ...)
    - zajistit přístup co největšímu počtu žáků do učebny formou počítačového kroužku nebo vytvořením hodin pro návštěvu počítačové učebny i mimo vyučování – podporovat počítačovou gramotnost žáků
- zlepšit vybavení dílny a umožnit kvalitní výuku předmětu pracovní činnosti
  - o v případě zájmu realizovat kroužek „Šikovné ruce“
  - o nejlepší výrobky žáků prezentovat na akcích školy – výstavky
- zlepšit vybavení výtvarné učebny – nejlepší práce žáků opět prezentovat – výstavky v Městském kulturním středisku, MÚ
- žákovská knihovna na vyšším stupni
  - o v závislosti na finančních možnostech vhodně doplňovat sbírky titulů, které lze využít k výuce
  - o zajistit dostatečnou propagaci knihovny u žactva (školní rozhlas, nástěnky)
  - o dlouhodobým cílem je vytvoření informačního centra školy s přístupem k internetu, s možností získávat informace z literatury a ostatních médií (CD-ROM, DVD, mapy ...)
- zlepšit stav šaten ve škole – dlouhodobým cílem je vybavit šatnu skříňkou pro žáka
- zapojit žáky do výzdoby školy
  - o soutěž „Kresba roku“ – spojeno s kulturní akcí, vybrat 12 kreseb do školního kalendáře ve spolupráci s vyučujícími výtvarné výchovy
  - o přenechat žákům část zodpovědnosti za výzdobu třídy – nástěnky, magnetické tabule
- využívat nástěnku prevence – zveřejňovat informace o výsledcích různých anket, zveřejňovat aktuální informace o preventivních aktivitách, zveřejňovat důležité informace pro získání dovedností související s odmítáním těchto jevů
- uskutečňovat pravidelné schůzky výchovného preventivního týmu
- pravidelně diagnostikovat atmosféru jednotlivých tříd, učitelského sboru, celé školy
  - o zjišťovat možné náznaky vzniku sociálně patologických jevů a na základě zjištěných poznatků vyhledat odbornou pomoc

- poradenská služba školního metodika prevence a výchovného poradce
  - o žáci i vyučující mohou vyhledat pomoc, požádat o radu
  - o žáci mohou využívat schránku důvěry
  - o žáci mohou získat informace – jak řešit tento problém
- žáci i vyučující mohou využívat knihovnu metodika prevence – odborná literatura, informační letáky, videokazety pro výuku, postup při řešení určitého problému
- pravidelně sledovat školní docházku, v případě neomluvených absencí vyhledat pomoc sociální pracovnice Městského úřadu – paní Baštová
- třída si může vytvořit jakési třídní desatero, které bude v souladu se školním řádem – společně vytvořená a dodržovaná pravidla ve třídě a ve škole jsou velmi účinnou prevencí rizikového chování, zejména nekázně, násilí a šikany
- seznámit pedagogy s jednotlivými kroky pro oznamování a vyšetřování šikánování a dalších projevů rizikového chování,
- vést pečlivou evidenci všech případů agresivního chování a šikánování mezi spolužáky
- zvyšovat informovanost pedagogů v této oblasti, doplňovat školní knihovnu o literaturu z oblasti problematiky agresivního chování a šikánování

Školní aktivity

- vítání prvňáčků
  - o žáci 9. ročníku (ředitel školy) ve spolupráci s třídními učitelkami prvních tříd přivítají nové žáky naší školy
  - o každá první třída dostane svého maskota - plyšáka
- mikulášská besídka pro I. stupeň – žáci 9. ročníku přivedou do tříd nižšího stupně čerta, anděla a Mikuláše s nadílkou
- vánoční jarmark a besídka školy – žáci jednotlivých tříd si připraví vlastní program a ten budou prezentovat na vánočním jarmarku - předvedou svou šikovnost, výrobky, dovednosti ... Na akci budeme zvát rodiče, zástupce organizací, představitele města.
- netradiční zápis – žáci 9. ročníku jako pohádkové bytosti provázejí budoucí prvňáčky školu a tráví s nimi čas během zápisu
- Den dětí – je možno realizovat různými způsoby
  - o učitelé připraví pro žáky branný závod, různé sportovní hry, turnaje
  - o žáci vyšších ročníků připraví pro žáky nižšího stupně sportovní Den dětí (sportovní soutěže)
- „Kniha měsíce“ – soutěž ve spolupráci s vyučujícími českého jazyka; cílem je vrátit děti ke knížkám
- „Cyklistická soutěž“ – školní kolo soutěže, která prověří znalosti žáků o pravidlech silničního provozu a prověří zručnost cyklistů
- poslední zvonění
  - o slavnostní ukončení školní docházky žáků 9. ročníku
  - o slavnostní uvedení dětí mateřských škol do stavu budoucích prvňáčků
  - o akce se realizuje ve spolupráci s představiteli města
- poznávací zájezdy – třídní výlety
- Sportovní výchova
  - o v předmětu tělesná výchova vést žáky ke sportování (možnost využití volného času)
  - o nadále pokračovat ve výuce volitelného předmětu „Sportovní výchova“
  - o v hodinách tělesné výchovy efektivně využívat prostory tělocvičny a sportovní areál školy
  - o pokračovat v realizaci akce „Hry třetího tisíciletí“

- dle možností školy se zúčastňovat soutěží, které pořádá například OR AŠSK
  - zapojit žáky do dalších sportovních akcí – McDonald's Cup, Coca-Cola Školský pohár, turnaj v Lítově (malá kopaná)
- zapojit žáky školy i do školních a okresních kol nesportovních soutěží – olympiády (Čj, Z, Př, D, M)
- Akademie školy - prezentace všech tříd školy v dvouletém rytmu (dlouhodobý cíl)
- realizovat besedy na téma:
  - šikana – speciální pedagog, policie
  - kriminalita – policie, práce Policie ČR
  - záškoláctví – sociální pracovníce
  - návykové látky – odborník na danou problematiku
  - první pomoc – Červený kříž
  - sexuální výchova – p. Pospíšil
  - zdravá výživa a zdravý způsob života, alkohol a kouření – ve spolupráci se Zdravotním ústavem pobočka Sokolov
  - volba povolání – Úřad práce
- pokusit se zajistit speciálního pedagoga – terapeuta, který by prováděl s dětmi speciální skupinu, relaxaci (problémové děti) – PREV – CENTRUM Cheb
  - školní psycholog v rámci školního pedagogického pracoviště je zatím nerealizovatelný z důvodu nedostatku finančních prostředků a vhodných odborníků
- zařadit do učebních plánů blok „komunikace“
- v předmětu „Volba povolání“ vést děti k větší odpovědnosti, formování osobnosti, sebevědomí, sebehodnocení
- zavést pravidelné třídnické hodiny – řešit třídní problémy například formou komunitního kruhu
- v předmětech k tomu určených zařadit nácvik odmítání:
  - návykových látek
  - špatného vlivu party – vandalismus
  - vyhnutí se šikaně, obrana proti patologickým jevům
- práce s nově vytvořenými třídními kolektivy – sloučení tříd, práce s žáky 6. tříd – problematika přechodu žáků na vyšší stupeň
- zapojení žáků do soutěže sběru starého papíru a dalších souvisejících projektů (Třídění odpadů)

Mimoškolní aktivity

- „Habartovské toulky“ – turistická akce třídních učitelů s žáky své třídy
- výstavy prací žáků naší školy – výsledky práce našich žáků prezentovat na Městském úřadě, v DDM, v Sokolově – o akcích informovat v regionálním tisku
- pečení perníčků – akce pro žáky celé školy, odpoledne se pečou a zdobí perníčky, které se potom prodávají na vánoční prodejní výstavě. Na tuto akci jsou zváni i rodiče
- zahájit práci v redakci školního časopisu, zapojit vybrané žáky školy do redakční rady – více se zabývat děním ve škole a zainteresovat další žáky na realizaci časopisu
- školní kola v tradičních i netradičních soutěžích
  - Slávici v lavici – školní kolo pěvecké soutěže
  - Soutěž – výtvarná, fotografická, modelářská, recitační.... (ve spolupráci s DDM)
- Běh Terryho Foxe – Sokolov

- Stonožka – Hnutí na vlastních nohou – třídy, které se zapojí do tohoto projektu si připravují nejrůznější akce, na které jsou zváni rodiče a široká veřejnost. Výtěžek z akce putuje na konto Hnutí na vlastních nohou.
- aukce obrázku pro nemocnici v Sokolově – prodejní výstava prací žáků školy
- Spací škola – akce vhodná především pro třídy nižšího stupně
  - o Zábavné odpoledne pro děti a rodiče (včetně budoucích prvňáčků)
  - o Učitelé připravují pro rodiče a děti hry, soutěže
  - o Pro zájemce je připravena možnost přenocování ve škole
- Sportovní odpoledne – ve spolupráci s učiteli tělesné výchovy se realizují atletické a jiné sportovní soutěže různou formou
  - o Atletický víceboj
  - o Olympijský desetiboj – soutěž pro rodiče s dětmi, cílem je zapojit do sportování i žáky nižšího stupně
  - o Turnaj v plážovém volejbalu
- Podporovat realizaci třídních nebo školních soutěží – sportovních i nesportovních (deskové hry, malá kopaná, basketbal, volejbal, stolní tenis)
- Naše čítanka – ve spolupráci s vyučujícími českého jazyka vytvořit soubor nejlepších slohových prací za minulé období
- Víkendové pobyty v areálu školy
  - o vhodné pro práci s třídním kolektivem, možnost využít sportovní areál školy, strava ve školní jídelně
- Valentýnská diskotéka – soutěže, hry, tanec u příležitosti svátku sv. Valentýna
- zájmová činnost – škola poskytuje různým organizacím prostory pro provozování těchto činností a škola se snaží podporovat žáky, aby se zapojili do těchto činností
  - o pěvecký sbor v rámci volitelného předmětu nebo kroužku – příprava na školní kolo pěvecké soutěže „Slavíci v lavici“ a ostatní soutěže – Březovský lístek, Skřivan
  - o kroužek výpočetní techniky
  - o činnost Školního volejbalového klubu – účast na republikových soutěžích (sportovní klub zapojuje během školního roku přibližně 50 – 60 dívek I. – IX. třídy)
  - o podpora a spolupráce s DDM při realizaci zájmové činnosti – rozpis jednotlivých akcí v kapitole: Cílová skupina: Dům dětí a mládeže

Vytvoření samosprávy – jedná se o dlouhodobý úkol, který si klade za cíl vést žáky k větší odpovědnosti za své jednání, uvědomování si následků svého jednání a získání dovedností v oblasti rozhodování:

- v každé třídě zvolit třídní samosprávu, která bude úzce spolupracovat s třídním učitelem při řešení problémů a vytváření programové náplně třídy
- realizovat průzkum na škole na téma: „Jaká by měla být škola, do které bych chodil/a rád/a?“
- iniciovat pravidelná setkání třídních samospráv s učitelským sborem za účelem vzájemného předávání informací a vytvoření zpětné vazby a v časovém horizontu 3 – 5 let se pokusit vytvořit žakovský parlament

Cílová skupina: Pedagogové a provozní zaměstnanci školy

Tento program je zcela záměrně koncipován bez jednoznačné priority. Členové týmu si totiž uvědomují, že všechny cílové skupiny jsou velmi důležité a vzájemně spolu souvisejí. Cílová skupina zaměstnanců školy má nesmírný význam pro splnění cílů preventivního

programu. Abychom mohli pozitivně působit na žáky a další subjekty, které jsou v programu vyjmenovány, je třeba pochopitelně klást i velké nároky na ty, kteří budou myšlenky preventivního programu realizovat. To znamená, že je třeba v mnoha věcech změnit dosavadní přístupy k práci a vyzkoušet nové metody a formy práce. Snaha po změně by se měla projevit v efektivnější výuce (předávat dětem více sebevědomí a vstřícnější postoj ke světu). Ideální stav by nastal, pokud by se dětem ve škole líbilo a měly by motivaci učit se po celý život. Důležité je, aby učitele práce bavila a měl pocit, že je ve svém zaměstnání dostatečně oceněn.

Na úvodní schůzce preventivního týmu byly vyřčeny dvě základní oblasti této cílové skupiny. Především byla do programu zařazena problematika třídního učitele, která zahrnuje například práci s třídním kolektivem, vedení třídnických hodin, spolupráci oddělení školní družiny s třídními učiteli prvních tříd. Druhou důležitou oblastí byla problematika pedagogického sboru. V programu jsou vytýčeny možné směry působení na pedagogický sbor, aby byli jeho členové připraveni a schopni realizovat úkoly a cíle preventivního programu.

V programu je zahrnuta spolupráce učitelů z hlediska mezipředmětových vztahů, činnost třídního učitele při třídnické hodině, vytvoření pravidel pro zvládání kázeňských problémů, jednotný postup pedagogického sboru při řešení problémů, uplatňování zdravého životního stylu v životě školy, vzdělávání učitelů, vytváření kvalitního vztahu mezi učiteli a žáky, vzájemné vztahy mezi zaměstnanci a snaha pracovat v týmu za účelem splnění vytýčeného cíle.

Cíle preventivního programu pro cílovou skupinu zaměstnanců školy:

- a) snaha o optimalizaci psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků, vytvoření optimálních podmínek pro spolupráci mezi zaměstnanci v rámci předmětových komisí a metodického sdružení, rozvíjet dobré profesní vztahy ve škole a týmovou spolupráci
- b) sledování posunu v postojích žáků a hodnotových systémech dětí, popřípadě ve sledovaných osobnostních charakteristikách
- c) sledování projevů vztahujících se k výskytu sociálně patologických jevů nebo delikventního chování žáků
- d) vytvořit náměty a návody pro vyučující pro práci s třídním kolektivem, dodržovat jednotný postup v případě výskytu sociálně patologického jevu
- e) rozvíjet vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech související s výkonem povolání

Změnu celkového klimatu ve škole musí realizovat celý pedagogický sbor. Každý učitel by měl vzít úkoly preventivního programu za své.

Náměty pro činnost pedagogického sboru a ostatních zaměstnanců školy:

1. Spolupráce předmětových komisí a metodického sdružení
  - začlenit některé náměty programu do plánů práce – školní a mimoškolní aktivity jsou uvedeny v kapitole zabývající se cílovou skupinou žáků 1. – 9. ročníku
2. Hodiny třídního učitele (jako důležitý prvek v boji proti rizikovému chování)
  - zařadit hodiny pravidelně do rozvrhu dle možností
  - v hodinách realizovat sociometrická šetření (znát pozici žáka v třídní hierarchii a využít ve správném směru svého výchovného působení)
  - zařazovat hry pro posílení psychické odolnosti dětí (léčba proti agresivitě dnešních dětí)
  - interaktivní hry – pro rozvoj vzájemné spolupráce a vztahů v třídním kolektivu

3. Vypracování kázeňské politiky školy

- příklad učitele (slušnost, včasné příchody do hodin, dodržování dozorů, ...)
- možnost pohybové aktivity o přestávkách v tělocvičně
- individuální přístup k žákům
- motivace
- vědět, co na kterého žáka platí
- přátelská domluva
- pokud možno nestřídat třídního učitele
- více využívat možnosti jednotlivých předmětů kultivovat chování a mravy

4. Jednotné působení pedagogického sboru

- důsledně vyžadovat dodržování školního a organizačního řádu školy i ostatních předpisů souvisejících s činností školy
- dodržovat jednotlivé kroky v případě zjištění např. počínající šikany, záškoláctví, podezření na používání návykových látek nebo jiných negativních jevů a účinně spolupracovat s ostatními kolegy (školní metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy, třídní učitel)
- jednání s rodiči, vedení třídních schůzek rodičů – metodika

5. Uplatňování zdravého životního stylu

- upravit školní řád, organizační řád a veškerou činnost školy ve shodě s ochranou zdraví žáků a ochranou vůči zneužívání návykových látek a vlivům jiných projevů rizikového chování
- soustavně sledovat vývojové a individuální potřeby žáků
- včas odhalovat poruchy vývoje a poskytovat rychlou a účinnou pomoc při výskytu problémů
- důsledně plnit úkoly školního poradenství, realizované pedagogem či psychologem, ke kterému mají žáci důvěru
- věnovat zvýšenou péči žákům handicapovaným, se zdravotními a sociálními riziky
- spolupracovat s výchovnou poradkyní a školními metodiky prevence

6. Vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti

- informovat na začátku školního roku všechny učitele, vychovatele o existenci preventivního týmu a preventivního programu školy, otevřít k němu diskusi
- provozní porady na témata související s danou problematikou
  - o „jak pracovat s technikami“
  - o „jak získat a udržet kázeň a spolupráci žáků“
  - o „kázeňské metody a prostředky“
- sebevzdělávání v dané oblasti, vlastní studium časopisů
  - o Rodina a škola
  - o Moderní vyučování
  - o Komenský
  - o Učitelské noviny
- školní metodik prevence pravidelně poskytuje informace z časopisu „Prevence“, které mohou vyučující využít ve své práci s žáky
- využívat možností DVPP – semináře a kurzy z nabídek pedagogických center s tematikou týkající se daného problému
- využívat nabídky spolupracujících organizací
  - o odborné vzdělávání dle aprobačních předmětů nebo vlastního zájmu
  - o získání dovedností vytvářet žádosti o dotace na projekt

- v oblasti zvládání nestandardních situací ve třídě (drzost, vulgárnost dětí)
- v oblasti správného jednání s rodiči zaměřené na zvládání nestandardních situací
- v oblasti právní
- studium knih z nakladatelství Portál – některé tituly jsou uvedeny v seznamu literatury
  - učitelská knihovna obsahuje některé tituly nakladatelství Portál, které jsou učitelům k dispozici

7. Budování dobrého vztahu mezi učitelem a žákem (stále si uvědomovat nutnost dodržování zásad, na nichž se staví práce s dětmi)

- všechny děti se mohou určité věci naučit, ale ne stejným způsobem a ve stejnou dobu
- všechny děti potřebují ve škole získat kladné zkušenosti a známky nejsou nebytně jediným měřítkem školních úspěchů
- všechny děti potřebují dospělé, kterým by na nich záleželo, ale ne všem dětem se péče dostává
- všechny děti potřebují umět přemýšlet, nikoli jen řešit příklady nebo konstatovat fakta

8. Profesní vztahy ve škole

- rozvíjet dovednosti vztahující se k procesu sebepoznávání, poznávání druhých, komunikace a zvládání konfliktů a náročných situací
- rozvíjet dovednosti vztahující se k sobě samému (sebereflexe, rozpoznání a přiměřené projevy emocí, otevřenost projevů)
- rozvíjet prvky týkající se mezilidských vztahů (vcítění, akceptace druhých, otevřené vyjadřování za sebe, tolerování odlišných pohledů druhých, komunikativní dovednosti)
- ochota vzájemné výpomoci při mimořádné situaci
- vlídné přijetí nových pracovníků do kolektivu
- vzájemné předávání poznatků a zkušeností
- vazba na bývalé kolegy (životní výročí, den učitelů)
- sledování životních, pracovních a lidských jubileí spolupracovníků
- podporovat zdravé prostředí (vybavení sborovny a nekuřácké prostředí)
- možnost odborné konzultace s vyškoleným pracovníkem na pracovišti při vzniku problému – šikana aj.

9. Týmová spolupráce

- naučit se komunikovat (umět naslouchat druhým, přemýšlet o názorech druhých)
- respektovat kolegu jako osobnost
- řešit problémy v klidu bez emocí, bez vztahovačnosti
- nebrat výhradu kolegy jako útok proti své osobě
- sebeúcta, plánovat, řídit diskusi

Třídnické hodiny

Náplň třídnických hodin:

- zdravý životní styl - uvědomit si svou vlastní zodpovědnost vůči svému zdraví i zdraví ostatních
- posilování komunikativních dovedností - pracovat na schopnosti řešit vzniklé konflikty, vyrovnávat se s problémy, umět jasně a vhodně požádat o pomoc, adekvátně reagovat na nejrůznější podněty, na kritiku

- zvyšovat schopnost dětí ovládat své emoce - naučit se reagovat na stres, učit se porozumět svým vlastním emocím a pokusit se zvládnout jejich extrémní podoby (např. výbuchy vzteku)
- vytváření pozitivního sociálního klimatu - nabídnout důvěryhodné bezpečné prostředí, které bude rozvíjet a zvyšovat jejich sebevědomí a posilovat jejich schopnost umět se vyrovnat s případným neúspěchem
- napomáhat formování postojů - budování úcty k zákonům, posilování právního vědomí, mravních a morálních hodnot
- zvyšování sociální kompetence - napomáhat rozvíjení sociálních dovedností pro snadnější orientaci v sociálních vztazích, dbát na uvědomění si odpovědnosti za své chování a to i v náročnějších situacích a uvědomit si možné důsledky svého chování
- průběžně monitorovat třídní klima – sociometrické testy, dotazníky, ankety (zjištění názorů, postojů, vztahů...)

Průběh třídnických hodin

- základem je využití **prožitku** jako základního formativního prvku. Jde o zprostředkování takového prožitku v situaci, kterou by v běžném životě dítě nezažilo nebo zažilo později
- využití co nejcivilnějších prostor, kruh čelem k sobě bez překážek uvnitř kruhu. Místnost postupně plnit výtvoř, které se v průběhu sezení vytvoří. Učitel sedí v kruhu mezi dětmi a aktivně se zapojuje do činnosti
- efektivita sezení závisí také na dobré motivaci. Je nutné zformulovat cíl každého sezení
- po motivaci následují jednotlivé fáze
  - o „rozehřívací“ hra
  - o hlavní tématická hra (technika)
    - poznávací hry
    - sebepoznávací hry
    - komunikační hry
    - hry na podporu sebevědomí
    - kohezní hry (soudržnost třídního kolektivu)
    - kooperativní hry
  - o reflexe – závěrečné shrnovací kolečko

Více informací v příručce – Sexuální výchova: Problematika dětské pornografie a její prevence na škole, Praha 2003, s. 70 – 87.

Třídní učitel – náměty práce se třídou:

- v případě nově vzniklých kolektivů realizovat víkendové seznamovací akce se současným třídním učitelem a budoucím třídním učitelem; nový třídní učitel v novém kolektivu by měl od září systematicky provádět při třídnických hodinách seznamovací hry
- sleduje interpersonální vztahy ve třídě, problematiku návykových látek, šikany, problémy rasismu a xenofobie, prohlubuje znalosti žáků o návykových látkách a řeší aktuální problémy
- realizuje stejně jako ostatní vyučující aktivity preventivního programu v rámci vyučovacích předmětů a spolupodílí se na mimoškolních aktivitách a víkendových pobytech a o těchto aktivitách informuje rodiče žáků (krátká zpráva v rámci rodičovských schůzek nebo dopisem)
- společně s žáky si vytvoří pravidla třídy

- učitel by mohl více žáky motivovat formou referátů z oblasti prevence sociálně patologických jevů – využívat knihovnu školního metodika prevence
- umožnit třídnímu učiteli proniknout do problematiky „Naše třída – vedení třídnických hodin „ a do problematiky rizikového chování – například formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2010/2011

1. kurzy a dlouhodobější vzdělávání:

- dálkové studium na PF v Plzni – 1 učitelka (dokončeno – rozšíření kvalifikace)
- dálkové studium na PF v Plzni II. stupeň – 2 učitelky (4. rok a dokončeno)
- dálkové studium na PF v Ústí nad Labem – 2 učitelky (2. rok a 4. rok)
- studium pro koordinátory ŠVP – 1 učitelka (dokončeno)
- podpora inkluzivního vzdělávání žáků se zdravotním postižením v ZŠ – 1 učitelka
- logopedická prevence – 2 učitelky
- Didaktická technika, modul 1 v rámci projektu – 10 učitelů
- Metodický kabinet – vzdělávání, 2 učitelky v rámci projektu v průběhu celého školního roku
- Dějepis – využití didaktické techniky, modul 2 v rámci projektu – 2 učitelé
- Chemie – využití didaktické techniky, modul 2 v rámci projektu – 1 učitel
- Německý jazyk – využití didaktické techniky, modul 2 v rámci projektu – 2 učitelé
- 1. stupeň – využití didaktické techniky, modul 2 v rámci projektu – 7 učitelů

2. jednorázové vzdělávací akce – přednášky a semináře:

- Školní agresivita žáků a rodičů
- 1. krajská konference prevence kriminality
- Proměny školy – inkluze
- Počítače ve výuce NJ
- Vzdělávání 21 – počítače
- Proč dítě zlobí?
- Společné vyučování nemusí být nuda
- Schůzky školního preventivního týmu k řešení protispolečenských jevů v chování žáků školy,
- Záchraný kruh – konference
- EU peníze školám – metodický seminář NIDV
- Schůzky výchovných poradců
- Schůzka školních metodiků prevence
- Tvorba DUM – Microsoft, EU peníze školám
- Efektivní komunikace s rodiči

Cílová skupina: Rodiče

Abychom mohli pozitivně působit na žáky v souladu s cíli preventivního programu, je nezbytně nutné zajistit si podporu ze strany rodičů našich žáků. Rodiče se mohou sami podílet na realizaci některých akcí, které budou organizovány během školního roku. Je především nutné vycházet z přesvědčení, že rodina má na výchovu a vývoj svých dětí největší vliv. Rodiče nesou zodpovědnost za vzdělání a proto mají i právo spolurozhodovat. Vztah učitel-rodice by měl být v ideálním případě partnerský. Spolupráce je velmi důležitým faktorem podporujícím efektivitu vzdělávání. Z těchto důvodů je důležité vzájemně udržovat pravidelný a stálý kontakt mezi školou a rodinou.

Cíle programu pro cílovou skupinu rodiče:

- informovat rodiče o dění ve škole
- zapojit rodiče do aktivit školy
- rozvíjet kvalitní spolupráci rodiny a školy
- vytvořit dobré vztahy mezi školou a rodinou založené na vzájemné důvěře a respektu

Náměty spolupráce rodiny a škol:

1. Kontakt s rodičem před nástupem do školy:

- v měsíci lednu zorganizovat schůzku s učitelkami MŠ za účelem vytipování dětí s problémy a dětí s odkladem školní docházky; následně si naplánovat schůzku s rodiči ve škole
- setkání učitelů prvního stupně základní školy s rodiči předškoláků
  - o vysvětlení nutnosti zralosti a připravenosti na vstup do školy
  - o doporučení jak se na školu připravit
  - o co potřebuje dítě a jak jim pomoci, aby jejich začátek byl úspěšný
  - o pozvánka k zápisu
- slavnostní zápis
  - o rodiče mají možnost shlédnout třídu a seznámit se i s paní učitelkou, která bude učit jejich dítě
  - o zároveň je třeba dořešit případné obtíže s cílem včasného zachytu rizikových dětí a doporučit vyšetření odborníky (v tomto období je většina rodičů ještě ochotna pomoci a velice dobře spolupracuje)
- testování budoucích prvňáčků (test rizik čtení a psaní), konzultace s rodiči
- škola nanečisto - pravidelná docházka budoucích školáků do prvních tříd
- Poslední zvonění - akce ve spolupráci s MŠ, ZŠ a MÚ

2. Třídní schůzky a konzultační hodiny

- nutno plánovat v čase, který vyhovuje rodičům
- na začátku školní docházky je třeba dohodnout pravidla vzájemné spolupráce
- společného setkání se může účastnit učitel-rodič nebo rodič-žák-učitel
- rodiče je nutné informovat o vzdělávacím programu školy i o způsobu práce
  - o ne všemu musí rodič rozumět, proto je nutné hodně vysvětlovat a objasňovat
  - o problémy vyjasňovat na konkrétních případech
- učitel by měl být schopen poskytnout kvalifikovanou radu, popřípadě vypracovat plán nápravy a poradit, jak pomoci dětem při učení
- rodič by se měl dozvědět konkrétní zprávu o dítěti (co dítě zvládlo, co se mu podařilo, jeho nedostatky)
- učitel má být průvodcem, nemá za rodiče rozhodovat
- důležité práce žáka by měly být zakládány do sešitů a sám žák by měl mít možnost je ukázat svým rodičům na konzultačních hodinách
- na třídních schůzkách mohou probíhat besídky

3. SMS zprávy, telefonické rozhovory, e-mail:

- využití pro spolupráci, která vyžaduje rychlé řešení
- pro rodiče pracovně vytížené

4. Letáčky, brožurky, příručky

- další forma seznámení se se školou, pozvánky na akce školy, program školy, plán mimoškolních aktivit

- odborné články na aktuální témata
- informovat rodiče o nebezpečí návykových látek a dalších projevech rizikového chování, poskytnout informace o kontaktních adresách organizací, které se zabývají problematikou rizikového chování
- informace zveřejnit na informačních nástěnkách školy a rodič se s nimi seznámí při návštěvě školy

5. Zpravodaj, internetové stránky:

- na webových stránkách školy zřízena sekce pro rodiče, ve které škola nabízí různé možnosti zapojení rodičů do spolupráce se školou a zveřejňuje další důležité informace:
  - o program školy, učitelský sbor (cíle, metody a způsob práce)
  - o informace o akcích školy a další aktuality
  - o odborné články z pedagogické, psychologické a lékařské literatury
  - o novinky z oblasti legislativy
  - o rubrika pro názory a náměty rodičů

6. Účast rodičů přímo ve vyučování:

- vidí chování dětí přímo v hodině vzhledem k učiteli i ke spolužákům
- seznamuje se konkrétně se způsoby práce

7. Kurzy pro rodiče s dětmi:

- rodiče se učí pracovat s dětmi, aby jim mohli pomoci zmírnit výukové obtíže
- organizovány především pro děti s SPU, ale osvědčují se i pro děti, jež nemají dostatečně rozvinuté funkce potřebné pro výuku psaní a čtení v rámci prevence školního selhávání

8. Odborné besedy a přednášky na půdě školy

- ve spolupráci s organizacemi, které tyto služby nabízejí

9. Účast rodičů na akcích školy

- škola se sama prezentuje vlastní činnosti, pořádáním různých akcí, na které zve rodiče žáků:
  - o na podzim se škola zapojuje do akce Stonožka – Hnutí na vlastních nohou. Jednotlivé třídy si připravují nejrůznější akce, na které jsou zváni rodiče žáků a široká veřejnost
  - o v prosinci se koná besídka pro rodiče a Den otevřených dveří, kdy rodiče mohou navštívit libovolnou vyučovací hodinu a shlédnout své děti při školním vyučování
  - o v únoru se koná karneval
  - o v březnu škola pořádá aukce obrázků pro nemocnici v Sokolově
  - o v dubnu pořádáme zábavné odpoledne pro děti a rodiče (včetně budoucích prvňáčků) s názvem „Spací škola“
  - o v květnu se koná besídka ke Dni matek a je připravena ukázková hodina pro děti z mateřské školky
  - o v červnu jsou naplánovány třídní výlety a škola pořádá Den dětí a také Sportovní den, na který jsou opět pozváni i rodiče
- aby rodiče byli o těchto akcích informováni v dostatečném předstihu, je propagace zajištěna formou městského rozhlasu, tisku a počítáme s tím, že potřebné informace naleznou rodiče ve své sekci na internetu

Většina těchto akcí se především týká žáků prvního stupně, ale na různé akce jsou zváni i rodiče žáků celé školy. Většina námětů spolupráce školy s rodinou se týká rodičů všech žáků naší školy. Všichni mají rovnocenný přístup k informacím.

Cílová skupina: Městský úřad Habartov, Dům dětí a mládeže a ostatní spolupracující organizace

Spolupráce s MÚ v Habartově je v současné době dobrá a příznivě ovlivňuje dobrý technický stav všech budov školy. Místní DDM zajišťuje po celý rok pro děti značné množství zábavných akcí a veškeré kroužky. Některé děti také navštěvují ZUŠ, kde pracují v oboru hudebním, výtvarném a tanečním. Je třeba současnou spoluprací s organizacemi nadále rozvíjet. Je nutné si také uvědomit, že škola nemůže plnit některé náročné úkoly vyplývající z programu bez účinné spolupráce se specializovanými institucemi v oblasti prevence rizikového chování. V některých případech je třeba využívat služeb, které nabízejí nejrozličnější organizace. V rámci možností se naše škola snaží spolupracovat s dostupnými subjekty. Využití specializovaných pracovišť souvisí s finanční dostupností a především s nabídkou těchto služeb v regionu. Na tomto místě uvádíme jen stručný výčet organizací, se kterými jsme již navázali konkrétní spolupráci. Všechny subjekty, které jsou zahrnuty do tohoto programu, mají svůj podíl na plnění obsahu preventivního programu.

Cíle pro cílovou skupinu – spolupracující organizace:

- zapojit odpovídající počet organizací do života a činnosti školy
- prostřednictvím těchto subjektů prezentovat činnost a výsledky školy
- využívat služeb organizací, které jsou prospěšné pro žáky a zaměstnance školy
- vzájemná pomoc obou stran (škola – organizace) při realizaci akcí

Náměty spolupráce s organizacemi:

Městský úřad Habartov

- prezentace výsledků práce školy
  - o organizace výstavy prací žáků školy na MÚ – učitelé Vv a prvního stupně
  - o zajišťovat příspěvky do Zpravodaje Habartova – informovat veřejnost o dění ve škole
  - o pozvat zástupce MÚ na akce školy
  - o zajistit účast zástupců MÚ na besedách – například „Naše obec“ (VKO)
  - o v rámci osnov realizovat exkurzi na MÚ – seznámit žáky s činností úřadu
  - o zajistit účast žáků a na akcích Sboru pro občanské záležitosti – p. Černá
  - o využívat městský rozhlas k propagaci školních akcí
  - o informovat formou školního časopisu a internetových stránek o činnosti školy
- spolupráce se sociální pracovníci MÚ
  - o realizovat společný a předem domluvený postup při výskytu rizikového chování (záškoláctví, jiné výchovné problémy...)
- společně realizovat kulturní a společenské akce
  - o zakončení školního roku pro žáky 9. ročníku – Poslední zvonění
  - o vítání žáků 1. tříd
- uspořádat besídky pro seniory – děti si připraví program pro důchodce

- děti z prvního stupně si vyrobí přáníčka (Vv)
- děti nacvičí hudební program (Hv)
- využít grantů od MÚ
  - zajistit finanční podporu na specifickou prevenci – rizikové chování, přednášky odborníků
  - odměňovat nejlepší žáky školy – významné úspěchy v různých oblastech (školní, kulturní, sportovní, občanská...)

DDM Habartov – naše škola rozvíjí s DDM velmi dobrou spolupráci a výsledkem je realizace velkého množství akcí pro žáky naší školy. Jedná se o aktivity, které vhodným způsobem doplňují výuku v jednotlivých předmětech. DDM pro naše žáky také připravuje akce, které jsou vhodné pro využití volného času. Škola poskytuje prostory pro realizaci některých akcí a zajišťuje dostatečnou propagaci akcím, které realizuje DDM.

a) různé typy vyrábění

- Velikonoce – dopolední program pro žáky nižšího stupně v rámci výtvarné výchovy
  - Výroba velikonočního výrobku (malování kraslic), možnost půjčit pomůcky a materiál, DDM poskytne i metodiku pro výtvarnou činnost
  - Na požádání lze program upravit i pro žáky druhého stupně
- Den matek
- Vánoce – výrobky vánočních dárků, výrobky si děti odnesou domů

b) zajištění akcí

- Stonožka – charitativní akce
  - Možno využít prostory DDM k zajištění programu (diskotéka, burza, divadlo)
- Světluška – program pro celou třídu v délce trvání 1,5 hodiny
  - Žáci poslepu vykonávají běžné činnosti (zamykat, nalít si vodu do hrnku, zavázat si tkaničku)
  - Na programu se podílejí i vyučující, akci lze uspořádat i pro žáky vyšších ročníků
- Den bez úrazu – preventivní akce o ochraně zdraví

c) podílet se na sportovních a soutěžních činnostech

- dopravní soutěž – vyhláší MŠMT, žáci realizují úkoly (zdravověda, jízda zručnosti)
- oslavy Dne dětí – Dům dětí připravuje tradičně program pro žáky nižšího stupně, žáci vyššího stupně mají vlastní program, ale je možnost využít pomůcky z DDM pro náplň různých stanovišť
- zájezdy na konci školního roku – akce se realizuje pro žáky nižšího stupně, DDM zajistí autobus i program zájezdu (lze zajistit i pro žáky vyššího stupně)
- turnaje ve vybíjené a florbalu – škola zajistí propagaci akce a účast žáků
- miniolympiáda pro nižší stupeň – dlouhodobá akce pro žáky nižšího stupně v rámci hodin tělesné výchovy (sportovní disciplíny)
- exkurze – DDM zajistí autobus a program

d) organizovat a poskytovat materiálně-technikou a metodickou činnost

- využít prostory na výstavy prací žáků – prezentovat práce dětí
- využít prostory DDM při realizaci třídní akce – informace v DDM
- zahrada DDM pro 1. stupeň (sportovní soutěže) – rozšíření výuky tělesné výchovy
- kuchyň DDM – použít při akcích třídy

- umožnit každé třídě po domluvě s DDM využití 2 hodin týdně pro svoji mimoškolní činnost v prostorách DDM
- žáci školy mají možnost využívat přístup k internetu v DDM

e) kurzy a přednášky – možnost rozšíření výuky na vybrané téma:

- vaření, šití a domácí práce
- batikování + výtvarné techniky
- loutkářství
- kosmetika
- kaktusy a sukulenty
- sebeobrana
- internet pro každého

f) požadavky DDM

- informovat žáky o dění v DDM formou nástěnek, třídními učiteli, školním rozhlasem
- zajistit prostory pro realizaci sportovních kroužků a akcí DDM v tělocvičně ZŠ
- sladit programy ZŠ a DDM
- pomáhat se zapojením žáků školy do činností DDM

g) nabídky pravidelných kroužků a klubů

- Klub Sluníčko – pro děti 1. – 5. tříd (využívání klubovny, malé tělocvičny, stolních her, PlayStationu, videa a dalšího vybavení DDM)
- Vaření pro radost; Volný klub her; Sběratelský klub; Klub přátel DDM; Taneční pro kluky a holčičky; Taneční; Orientální tance; Nejen country; Rybářský kroužek; Florbal; Airsoft, Šikula, Studna pohádek, Online klub, Fotoreport, Hrátky s předškoláky, Němčina pro školáky

PIS P ČR Sokolov – 974 376 401

- účast žáků na akcích PIS (Ajaxův zápisník)
- besedy a diskuse o práci Policie ČR:
  - o trestně – právní odpovědnost
  - o šikana
- pomoc Policie ČR při řešení výchovných a trestněprávních problémů (záškoláctví, krádeže, šikana, návykové látky ...)

Červený kříž

- besedy a diskuse o práci zdravotníků:
  - o první pomoc – p. Baníková
  - o sexuální výchova – p. Pospíšil
  - o zdravé zuby – zubní lékař
  - o zdravá výživa a zdravý způsob života – dětský dorostový lékař

Pedagogicko – psychologická poradna

- bohaté zkušenosti ohledně spolupráce s PPP má výchovná poradkyně Mgr. Jana Pleyerová
- možnosti spolupráce:
  - o kurzy pro rodiče a děti s SPU

- psychologická diagnostika
- pedagogická diagnostika
- konzultační činnost
- školní poradenství
- reedukační péče
- instruktáže

Metody a formy

- program je koncipován jako dlouhodobý a komplexní, který nezahrnuje jen problematiku návykových látek a jiných projevů rizikového chování, ale zaměřuje se i na rozvoj sociálních dovedností
- přednášky a besedy
  - v rámci výuky předmětů (výchova k občanství, výchova ke zdraví) a ve spolupráci s některými organizacemi
- výukové bloky – blok zaměřený na některé projevy rizikového chování nebo týkající se zdravého způsobu života – realizováno ve výuce výchovy k občanství, výchovy ke zdraví a ve spolupráci s organizacemi
- skupinová práce
- využití mimoškolních aktivit
- vzdělávací seminář
- se žáky řešit problémy a konflikty prostřednictvím komunitního kruhu
- simulační hry (hraní rolí ve fiktivních situacích)
- relaxační techniky
- brainstorming
- diskuse, rozhovor
- kreslení
- nácvik verbální a nonverbální komunikace

Měření efektivity programu

Program je každoročně v závěru školního roku vyhodnocován. Na základě výsledků je pro následující školní rok aktualizován a upravován. Formou dotazníku je u žáků zjišťována míra znalosti a dovednosti v oblasti sociálně patologických jevů. Zjišťuje se například, zda žáci dovedou vysvětlit daný rizikový jev. Zda umí rozpoznat situace, kdy se oni sami mohou v tomto problému ocitnout a zda dovedou vhodným způsobem v dané situaci reagovat.

Příklad dotazníku pro žáky, který zkoumá problematiku šikany.

1. Víš, co je šikanování?
2. Vyjmenuj některé způsoby šikanování?
3. Jak se zachováš v případě, že tě někdo bude šikanovat?
4. Jak se zachováš v případě, že někdo bude někoho šikanovat?

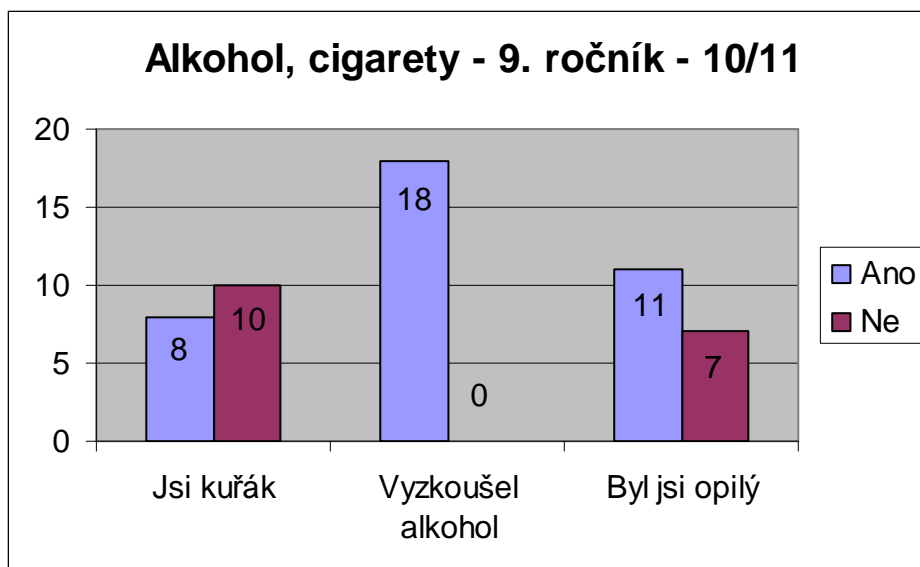
Statistická data

Ve školním roce 2010/2011 jsem např. v devátém ročníku provedl „Průzkum šikanování“. Do průzkumu bylo zapojeno celkem 18 žáků. Celkem 10 žáků devátého ročníku se domnívá, že na škole se vyskytuje šikanování. Ve škole byli šikanováni celkem 4 žáci (žádný v aktuálním školním roce). Z dotazníku také vyplynulo, že žáci zcela nemají jasno v tom, co je šikana. Zkrácenou verzi dotazníku jsem provedl i v sedmém ročníku. Z 13 žáků bylo 8 přesvědčeno, že se na škole šikana vyskytuje. Celkem 5 žáků bylo ve škole šikanováno, z toho čtyři v aktuálním školním roce.

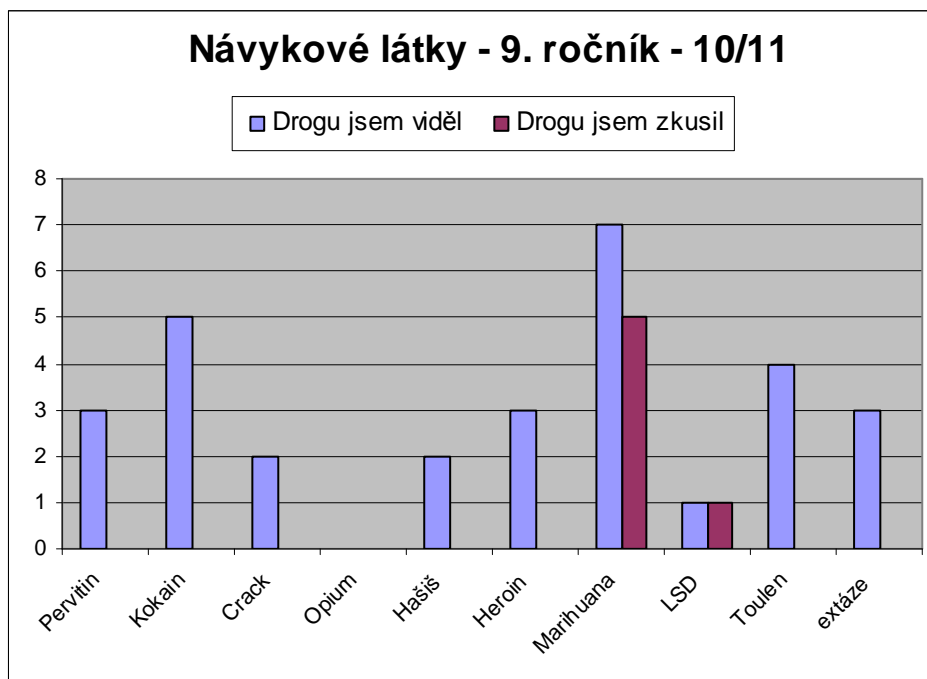
V průběhu školního roku 2010/2011 jsem např. v 9. ročníku realizoval „rozhlasovou anketu“ na téma cigareta a alkohol. V podstatě jsem zjistil očekávané výsledky, které potvrdily značnou toleranci žáků k těmto návykovým látkám a častou zkušenost s jejich užíváním. V jedné třídě 9. ročníku se ankety zúčastnilo 18 žáků. Celkem 8 žáků se považuje za kuřáky. Pouze 7 žáků z celkového počtu 18 nezažilo stav opilosti. Všichni dotázaní se přiznali k tomu, že mají zkušenosti s alkoholem.

Otázky ankety na téma cigareta a alkohol

1. Jsi v současné době kuřák?
2. Alkohol piješ: vyzkoušel jsem – příležitostně – pravidelně – nikdy jsem nepil?
3. Byl jsi už někdy opilý?

V průběhu školního roku 2010/11 jsem v devátém provedl rozsáhlejší průzkum o vztahu žáků k návykovým látkám. Výzkum potvrdil, že kromě cigarety a alkoholu je další nejrozšířenější drogou mezi mládeží marihuana. Z celkového počtu 18 žáků se 5 žáků přiznalo k tomu, že si marihuanu minimálně jednou vyzkoušeli (+ 1xLSD). Dotazník také ukázal, že mnoho žáků se zná s lidmi, kteří mají s drogami už nějakou zkušenost. Některé další drogy naši žáci měli možnost vidět. Přístup k návykovým látkám je tedy dostatečný. V minulosti byla zkušenost žáků ve výsledcích s drogou vyšší, ale počet dotázaných byl dvojnásobný.

Výsledky anket ukazují několik skutečností. Především jsou tyto návykové látky i pro žáky základní školy lehce dostupné. U žáků je velká tolerance k užívání alkoholu. Na škole je určitý počet pravidelných kuřáků a většina žáků má již zkušenost s opilostí. Několik žáků experimentovalo s dalšími návykovými látkami.

Rámcový časový harmonogram

Září:

- vítání prvňáčků – žáci 9. ročníku ve spolupráci s třídními učitelkami prvních tříd přivítají nové žáky první den nového školního roku
- „Habartovské toulky“ – turistická akce třídních učitelů s žáky
- Běh Terryho Foxe
- okrskové kolo v malé kopané – 6. – 9. ročník

Říjen:

- Stonožka - Hnutí na vlastních nohou. Jednotlivé třídy si připravují nejrůznější akce, na které jsou zváni rodiče žáků a široká veřejnost
- zdravá výživa a zdravý způsob života – beseda ve spolupráci se Zdravotním ústavem pobočka Sokolov
- okresní kolo v přespolním běhu – atletika pro žáky 6. – 9. ročníku

Listopad:

- „Kresba roku“ – výtvarná soutěž, spojeno s kulturní akcí, vybrat 12 kreseb do školního kalendáře
- Policie ČR – způsoby práce, potírání kriminality, trestní odpovědnost (PIS Sokolov)
- Úřad práce – beseda na téma „volba povolání“

Prosinec:

- mikulášská besídka pro I. stupeň – žáci 9. ročníku přivedou do tříd nižšího stupně čerta, anděla a Mikuláše s nadílkou
- pečení perníčků – akce pro žáky celé školy, odpoledne se pečou a zdobí perníčky, které se potom prodávají na vánoční prodejní výstavě. Na tuto akci jsou zváni i rodiče
- Den otevřených dveří a besídka pro rodiče, kdy rodiče mohou navštívit libovolnou vyučovací hodinu a shlédnout své děti při školním vyučování
- vánoční výstava výtvarných prací – spojeno s prodejem výrobků a peněžní sbírkou
- vánoční jarmark a besídka školy – žáci jednotlivých tříd si připraví vlastní program a ten budou prezentovat na vánočním jarmarku - předvedou svou šikovnost, výrobky, dovednosti

Leden:

- výstavka prací našich žáků – prostory Městského úřadu
- beseda s představitelem města na téma „Naše obec“ a exkurze na Městský úřad
- školní kolo soutěže Mladý historik – dějepisná olympiáda
- okrskové kolo v basketbalu pro žáky 6. – 9. ročníku
- okresní kolo v silovém víceboji pro žáky 6. – 9. ročníku
- schůzka s učitelkami MŠ za účelem vytipování dětí s problémy a dětí s odkladem školní docházky
- setkání učitelů prvního stupně základní školy s rodiči předškoláků – pozvánka k zápisu

Únor:

- netradiční zápis – pohádkové postavy (žáci 9. ročníku) pomáhají přivítat budoucí prvňáčky
- Slávici v lavici – školní pěvecká soutěž v Městském kulturním středisku pro veřejnost
- školní karneval – maskarní zábava pro žáky nižšího stupně
- školní kolo zeměpisné olympiády
- alkohol a kouření – program Zdravotní ústavu, pobočka Sokolov
- okresní kolo soutěže Mladý historik – dějepisná olympiáda
- Valentýnská diskotéka – tancování, zábavy a hry pro všechny zamilované

Březen:

- aukce obrázků pro nemocnici v Sokolově
- návykové látky – program odborníků na danou problematiku
- exkurze – dle nabídky
- okrskové kolo ve vybíjené pro žáky 4. – 5. ročníku
- okresní kolo ve šplhu
- úvodní kolo fotbalové soutěže Coca-Cola Školský pohár
- „Kniha měsíce“ - soutěž ve spolupráci s vyučujícími českého jazyka; cílem je vrátit děti ke knížkám
- Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče

Duben:

- „Cyklistická soutěž“ - školní kolo, které prověří znalosti žáků o pravidlech silničního provozu a prověří cyklistickou zručnost
- „Spací škola“ - zábavné odpoledne pro děti a rodiče – učitelé připravují pro rodiče a děti hry, soutěže v areálu školy nebo ve třídách. Možnost přenocování ve škole
- okrskové kolo ve volejbalu pro žáky 8. – 9. ročníku

- okrskové kolo ve fotbalu – McDonald's Cup pro žáky 2. – 5. ročníku
- testování budoucích prvňáčků (test rizik čtení a psaní), konzultace s rodiči
- „Škola nanečisto“ – pravidelná docházka budoucích školáků do prvních tříd

Květen:

- besídka ke Dni matek - je připravena ukázková hodina pro děti z mateřské školky
- okresní atletická soutěž – Atletický čtyřboj pro žáky 6. – 9. ročníku
- okresní atletická soutěž – Pohár rozhlasu pro žáky 6. – 9. ročníku
- beseda pro žáky 9. ročníku
  - o Manželství a rodičovství – paní Nová z Rodinné poradny
  - o Sexuální výchova – pan Pospíšil
- fotografování tříd
- fotbalový turnaj ke Dni dětí v Lítově pro žáky 5. – 6. ročníku
- Sportovní odpoledne – sport jako náplň volného času
  - o Atletický víceboj
  - o Olympijský desetiboj – soutěž pro rodiče s dětmi
  - o Turnaj v plážovém volejbalu

Červen:

- Den dětí – Pohádkový les pro žáky nižšího stupně, sportovní dopoledne nebo branný závod pro žáky vyššího stupně
- „Atletická všestrannost“ - okresní kolo soutěže pro žáky 2. – 5. ročníku
- poznávací zájezdy – třídní výlety
- první pomoc – beseda ve spolupráci s Červeným křížem
- „Sportovní den“ – atletické a jiné sportovní soutěže pro žáky naší školy na závěr školního roku
- „Poslední zvonění“ – slavnostní ukončení školního roku s žáky 9. tříd a slavnostní uvedení dětí z mateřských škol do stavu budoucích prvňáčků (ve spolupráci s představiteli města)

Tradice školy

Během školního roku naše škola pořádá akce, které mají společný cíl – oživit průběh školní docházky. Některé aktivity mají kulturní charakter, jiné se zaměřují na sport. Naší snahou je ukázat žákům, že škola nemusí být pouze místem, kde se bifluje a píše, ale může být i místem pro hru, zábavu a setkání s příjemnými lidmi. Chceme zapojit žáky i jejich rodiče a podílet se na formování jejich vztahu k naší škole. Při realizaci některých akcí úzce spolupracujeme s dalšími organizacemi – především s DDM Habartov.

Vítání prvňáčků:

první školní den třídní učitelka první třídy přivítá své nové žáky ve škole. Chtěli bychom do této akce v následujících letech zapojit i žáky deváté třídy, kteří by přivedli prvňáčky do školních lavic – je v tom určitá symbolika.

Stonožka:

žáci uskuteční vlastní akce (diskotéka, módní přehlídka, burza ...), na které pozvou své kamarády, rodiče. Do akce jsou zapojeny školy z celé republiky.

Mikulášská besídka:

žáci 9. ročníku přivedou do tříd nižšího stupně čerta, anděla a Mikuláše s nadílkou

Pečení perníčků

akce pro žáky celé školy, odpoledne se pečou a zdobí perníčky, které se potom prodávají na vánoční prodejní výstavě. Na tuto akci jsou zváni i rodiče

Vánoční besídka školy:

každá třída si připraví vlastní kulturní program, kterým se baví. Součástí akce je i vystoupení žáků-koledníků, kteří zazpívají vánoční koledy. V budoucnu bychom chtěli ještě akci obohatit o vánoční jarmark – žáci by se chlubili tím, co dovedou (výrobky, literární díla, dovednosti).

Den otevřených dveří:

je připravena vánoční besídka pro rodiče – mohou navštívit libovolnou vyučovací hodinu a shlédnout své děti během školního vyučování. V průběhu školního roku pořádáme Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče.

Výstavka prací našich žáků:

pravidelně jsou na Městském úřadu prezentovány výtvarné práce našich žáků.

Školní karneval:

pro žáky prvního stupně je připravena zábavná akce v maskách – hry, soutěže, zábava.

Valentýnská diskotéka:

tancování, zábavy a hry pro všechny zamilované

Netradiční zápis:

pohádkové postavy (žáci 9. ročníku) pomáhají přivítat budoucí prvňáčky.

Slavíci v lavici:

školní pěvecká soutěž v Městském kulturním středisku pro veřejnost.

Aukce:

žáci namalují obrázky, které se pak v aukci prodávají. Výtěžek je věnován na konto nemocnice v Sokolově.

Cyklistická soutěž:

pro žáky 5. – 8. ročníku je připravena dopravní soutěž. Na přípravě a průběhu soutěže se podílejí i žáci 9. ročníku, kteří plní funkci rozhodčích na jednotlivých stanovištích.

Spací škola:

zábavné odpoledne pro děti a rodiče (včetně budoucích prvňáčků) – učitelé připraví pro rodiče a děti hry, soutěže na školní zahradě a na závěr je připraveno opékání buřtů, bobřík odvahy. Zájemci mohou přenocovat ve škole.

Besídka ke Dni matek:

připravena je i ukázková hodina pro děti z mateřské školky.

Den dětí:

Pohádkový les pro žáky nižšího stupně, sportovní dopoledne nebo branný závod pro žáky vyššího stupně.

Poznávací zájezdy:

třídní výlety za účelem poznávání zajímavých míst a rozvoje třídní atmosféry.

Turnaj v plážovém volejbale:

volejbalový turnaj pro žáky vyššího stupně v nádherném areálu Školního volejbalového klubu.

Sportovní den:

atletické a jiné sportovní soutěže pro žáky naší školy na závěr školního roku.

Poslední zvonění:

slavnostní ukončení školního roku s žáky 9. tříd a slavnostní uvedení dětí z mateřských škol do stavu budoucích prvňáčků (ve spolupráci s představiteli města).

Supervize programu

Supervize programu je zajištěna díky úzké spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Sokolově formou konzultací dle potřeby. Problematika realizace a obsahu programu je konzultována s pracovníci Pedagogicko-psychologické poradny v Sokolově PaedR. Romanou Soukupovou.

Kontakty s organizacemi - spolupracující

V rámci preventivního programu byla navázána spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou:

- diagnostika SPU a slabého prospěchu
- sociometrické šetření ve třídě
- pomoc při řešení krizových situací

Škola navázala kontakty s kriminální policií v Sokolově. V případě, že by se na škole vyskytl nějaký problém v souvislosti s návykovými látkami, můžeme kontaktovat policejní oddělení, které má na starosti tuto problematiku.

Taktéž jsme navázali užší kontakty s místním oddělením Police ČR v Habartově. Pro naše žáky prvního stupně připravujeme aktivity v rámci projektu Ajaxův zápisník. Pro žáky druhého stupně realizujeme besedy na aktuální téma (extremismu, návykové látky, kyberšikana) .

DROP IN o.p.s. – Josef Wünsch 724 110 371, e-mail: jow@seznam.cz

Linka bezpečí dětí a mládeže, Nadace Naše dítě, Praha 8, Ústavní 81/95, tel.: 800 155 555

Centrum primární prevence (Primární prevence sociálních patologií, informace v oblasti drog, výměna stříkaček, využití volného času), Karlovy Vary, Čankovská 7, tel.: 353 540 186
K-centrum pro drogově závislé, Karlovy Vary, Krále Jiřího 1018/38, telefon 353 222 742
Krajský úřad Karlovarského kraje, Karlovy Vary, Závodní 353/88, tel.: 353 502 111, www.kr-karlovarsky.cz, **krajský metodik prevence paní Ondrová**
Krajský úřad Karlovarského kraje, sociální asistent Jiří Pilař, tel.: 353 565 335
Krajský úřad Karlovarského kraje, Karlovy Vary, Závodní 353/88, tel.: 353 502 111, www.kr-karlovarsky.cz, **krajský manažer prevence – Bc. Šárka Benešová**, tel.: 353 502 575, e-mail: sarka.benesova@kr-karlovarsky.cz
Středisko výchovné péče pro děti a mládež, Krizové centrum, Karlovy Vary Myslbekova 1596/4, tel.: 353 222 848, PhDr. Karpincová

Centrum protidrogové prevence, Sokolov, K. H. Máchy 1266, tel.: 352 621 501
Dětský gynekolog – MUDr. Guzaničová, tel.: 352 308 250
Kožní lékař – MUDr. Fraňková, tel.: 352 624 671
Kriminální policie Sokolov – Pakosta, tel.: 974 376 383, Žejdl, tel.: 974 376 350
Kurátoři pro mládež – tel.: 352 615 232, 352 615 238, 352 615 276
LPZ, oddělení klinické psychologie – dr. Benáková tel.: 352 308 259, Mgr. Potůčková tel.: 352 308 252
MÚ Sokolov – Péče o děti, tel.: 352 832 14-15
MÚ Sokolov – Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, tel.: 352 615 140
MÚ Sokolov – Romský poradce, tel.: 352 615 154
Okresní metodik preventivních aktivit – PPP Sokolov, Mgr. Hana Taušnerová, PPP Sokolov, K.H.Máchy 1276, 356 01 Sokolov, tausnerhphp.sokolov@volny.cz, tel.: 352 604 964
Pedagogicko-psychologická poradna Sokolov – K. H. Máchy 1276, Sokolov 356 01
- 352 604 505 – ředitelka Mgr. Blanka Zemanová
- 352 604 964 – sociální pracovnice Andrea Želivská
- e-mail: ppp.sokolov@volny.cz, www.volny.cz/ppp.sokolov
Rodinná poradna Sokolov, K. H. Máchy 1266, tel.: 352 622 148
Toxikologická laboratoř – MUDr. Macháček, tel.: 352 307 111
Zdravotní ústav se sídlem v Karlových Varech, pobočka Sokolov, Oddělení podpory zdraví, Chelčického 1938, 356 01 Sokolov
Hana Velická – tel. 352 323 163, e-mail: hana.velicka@zuvk.cz
Lenka Behenská – tel. 352 323 154, e-mail: lenka.behenska@zuvk.cz
Fax. 352 628 208, www.zuvk.cz

Dětský dorostový lékař MUDr. Hana Volšíková, Habartov, Raisova 748, tel.: 352 682 443
Dům dětí a mládeže, Habartov, Karla Čapka 573, tel: 725 729 551

PREV-CENTRUM Cheb, Blanka Horníková, Kamenná 5, 350 05 Cheb, tel. 354 424 716, www.chebsko.cz/prevcentrum, e-mail: prevcentrum.cheb@quick.cz

PIS OŘ P ČR Sokolov, Jednoty 1773, 356 15 Sokolov, tel.: 974 376 401, fax: 974 376 208, adresa poradenské místnosti Rokycanova 1929, v budově MÚ Sokolov, telefonické spojení do poradenské místnosti – 352 325 228.

Důležité internetové adresy

www.aids-hiv.cz

www.atre.cz

www.bkb.cz

www.brana.cz/zdrskola

www.ceskaskola.cz

www.detskaprava.cz

www.chebsko.cz/prevcentrum

www.icn.cz

www.internetporadna.cz

www.intimlinka.cz

www.krizovatka.cz

www.kr-karlovarsky.cz

www.msmt.cz

www.mpsv.cz

www.mvcr.cz/prevence

www.neziskovky.cz

www.odrogach.cz

www.portal.cz

www.psychoporadna.cz

www.rodina.cz

www.sagit.cz

www.socrates.cz

www.sikana.cz

www.sikana.org

www.teenchallenge.cz

www.unhcr.cz

www.uzis.cz

www.volny.cz/dzaniben

www.volny.cz/metodik

www.volny.cz/ppp.sokolov

www.zakony.cz

www.zivot-bez-zavislosti.cz

stránky Národního programu boje proti AIDS v ČR

Bílý kruh bezpečí – pomoc obětem trestných činů a prevence kriminality

stránka pro rodiče, učitele a děti – práva dětí

PREV-CENTRUM Cheb – internetová stránka

grantový kalendář

poradenství pro osoby se specifickými potřebami

stránky o dospívání

katalog odkazů

stránky Karlovarského kraje – prevence

prevence na ministerstvu školství, dokumenty, směrnice
odkaz na *sociální služby*, pomoc s výchovou, psycho- a socioterapie

prevence na ministerstvu vnitra

grantový kalendář

primární prevence občanského sdružení Sananim

knižní nakladatelství

psychologické poradenství

nové právní předpisy

vzdělávání a kultura

občanské sdružení proti šikaně

stránky Společenství proti šikaně

organizace, která pomáhá závislým lidem (přednášky)

možnost kontaktu na metodiku prevence pro romské děti

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

romská problematika

stránky pedagogicko-psychologické poradny Sokolov

legislativní normy